Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter:	Worm, Jacob
Titel:	. - [1968]
Citation:	Worm, Jacob: ”. - [1968]”, i Worm, Jacob: *. - [1968]*, udg. af ERIK SØNDERHOLM , [1968]-1994, s. 28. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-worm01val-shoot-idm140677736082016.pdf (tilgået 23. april 2024)
Anvendt udgave:	. - [1968]

29

GUD OG BELIAL

Liuset og Mørket,
Himmelen og Helfvede,
Guds Kirke og Satans *Capel*,
Guds Skole og Satans *Synagoge*,
Guds alterbog og Satans Stambog,
Guds *Bibel* og Satans *Alcoran*,
kortelig Riimskrefven
[udi en Samtale] Jmellem en *Theologum* og
en *Politicum*
alle dennem som fra Gud til *Belial*, og fra himmelen til helfvede dagligen *apostaserer* Til Lærdom, advarsel, omvendelse, formaning og undervissning *Dedicerit Offererit* og *Communicerit* under den *melodie Ach Fairfax etc*: af *Israele Theocarino*, *Theologiæ et sacri* τοῦ ἐν οὐρανῷ πολιτέυματος *Candidato*.

1. *Theologus*.

Hvi er dog Gud udslet af hver en Siel og Sind?
Hvorfor er Verden saa i synden gandske blind?
Guds frygt henvissner og bær urte falmed kind.

2. *Politicus*.

Jeg troer ey himmel, ey helved' ey Gud,
Og skiøtter ey ordet, ey Guds frygt og bud,
Jeg holder for *fabel* Guds pile og skud.

3. *Theol*.

Bryd Himmel-Sal og Slot, og se Gud til oss ned,
Merk paa de ondiss gang og deriss fode-fied,
Stat op til hefn og dom udaf dit sædis sted.

30

4. *Polit*.

Tør du saa *culpere* en Verdslig *Monsieur*?
Og frygter du ikke for dødens *Recteur*,
For Bøddel, for diefvel, *Fiscal*, [*Procureur*].

5. *Theol*.

Omskiønt at Sandhed er i verden ilde Hørt,
At den nedtrædis, og for munden blifver snørt
Jeg paa Guds vinger dog fra modgang vorder ført.

6. *Polit*.

Naturen Jeg skuer, og troer ej meer,
End det som Jeg daglig for øynene seer,
Naar Mennisket hendøer, da er det kun leer.

7. *Theol*.

Det er u-dyderss Sæd, og Satans Klinte-Korn
Slig røst er vist ud-blæst af Satans Jeger-horn,
J hver en hierte-Jord hand planter saadan torn.

8. *Polit*.

Hvad Engel? Hvad diefvel? Hvad *Lucifers* magt?
Jeg gifver paa saadan' *Adviser* ey agt,
Mit sind det *pædanteri* hafver aflagt.

9. *Theol*.

Gud er dog Sandhed self, hans ord er ikke tant,
Guds Aand ind-blæsed har hans ord vor Siæle-pant,
Det lærer at Guds Søn for os al Seyer Vant.

10. *Polit*.

Slig Clerkerj, giekkerj skiøtter Jeg ey,
Jeg vandrer med Verden den alfare Vey,
Der er Jeg af dapper mod og ikke fey.

31

11. *Theol*.

Læss dog Guds *Bibel*-skrift, leg merke til Hver blad,
Saa fatter hierted [dit] til Verden største had,
Du lenger Velter ey din Siel i synde-bad.

12. *Polit*.

Historier, Lou-bog og [Tingstuders] trek
Jeg pønser paa, læser og skrifver med blek,
At mig *Courtisaner* ey holder for giek.

13. *Theol*.

Gak dog i Guds Huuss ind, og hør Guds Mand og Præst,
Han stedse byder dig at vorde Jesu Giest,
At du i Svofvel-Søe ey tage skal din rest.

14. *Polit*.

Hvad skole? Hvad kirke? Hvad *Academi?*
Fra saadanne steder Jeg frank er og fri,
Med *Compagni*-brødre Jeg vandrer min Stj.

15. *Theolog*.

Guds Kirke er Guds huss, der er hanss arn og Jld,
Der kand en engsted Siel se Jesu ansigt mild,
Om hand i Synde-spor ey løber lenge vild.

16. *Polit*.

Comoedie, Kielder og Vindrue-huss
Jeg søger flux heller og drikker en russ,
Got taar *Segnieur* med [Velkommen] og duss.

17. *Theolog*.

O stor forfenglighed! ô Satans lokke-mad,
Hvor med hand sine børn i Vellyst giører glad,
Men hand til piin' og pøel omvender dog det blad.

32

18. *Polit*.

Min bug er min Gud, [og min glæde og] lyst,
Lyksalig er Jeg, naar mig Verden har Kyst,
Mig Lykken har lagt da paa arm og paa bryst.

19. *Theolog*.

J mørke gaar du hen til hvile-sted og stafn,
Om du i laster-strøm opsøge vil din hafn,
Det vorder ikke dig til gode eller gafn.

20. *Polit*.

Hvad agter vi Kirke? hvad Alter og Blok?
Vi Verdslige ere selv vise Jo nok,
Vi skiøtter ey dyden, men Vellysterss flok.

21. *Theol*.

Slig Vellyst er en Jld af Helfvede op-tendt,
Som mangen Siel fra Gud til diefvelen har vendt,
Ved Lysterss Strikke-snor [er] mangt et [Hierte] skiendt.

22. *Polit*.

Naar Lykken med vellyst fuld-skienker min skaal,
Jeg drikker, og reddis ey helfvedis baal,
Min lykke staar stadig som Jernet og staal.

23. *Theolog*.

Paa ubestandig hiul har lykken sat sin fod,
Fra Vugge og til graf kun sjelden vorder god;
For-sag i tide synd, for Gud giør pligt og bod.

24. *Polit*.

Om Verden sit hvege-lyss slukker for mig,
Om Lykken vil ikke self være sig lig,
Jeg dog af Politiske stræger er rig.

25. *Theol*.

Ey nogen fugl er sat saa høyt paa bierg og field,
At Skiøtten Jo paa dend kand giøre skud og smeld,
Saa kand og Verdens barn forlise snart sit held.

26. *Polit*.

Om Lykkens Soel blunker, og er ikke skier,
At Velten for-keeriss, og modgang er nær,
Med penge Jeg naar dog alt det Jeg begier.

27. *Theol*.

O Væ! o Væ! det land hvor guld Har Regiment
Og penge dronning er, der er Guds frygt forvent
En penge-gierig Siel med Satans Jern er brent.

28. *Polit*.

Guds Kirker og altar Jeg setter paa spil,
Til Kiøb kand erlangis det Kald som mand vil,
For hundred' *ducater* og fleere der til.

29. *Theolog*.

Af Gud den Mand er ey udvald til Præste-Kald,
Om skiønt hand meen hand staar paa Velstands høye hald,
Ved Satans snære-garn hand kommer dog i fald.

30. *Polit*.

Mit hierte dog holder Guld-klumpen for Gud,
Med guld kand Jeg giøre paa festning it brud,
Guld agter Jeg høyer' end Guds ord og Bud.

31. *Theologus*.

U-lykkerss Kilde-brønd er guld og gierighed,
Som har saa mangen siel fra himlen styrted ned,
Slig penge u-kruds raad grooer i hvert hierte-bed.

34

32. *Polit*.

Recessen og Lou-bogen henger [i] guld,
Ham [ræt vederfariss] som pungen [har] fuld:
For sølf og for penge er verden os huld.

33. *Theol*.

Bøy ikke ræt og skiel for stikke-pengiss skienk,
Thi Gud hør Dommen til, ô Lou-Mand herpaa tenk,
Naar du til dom er sat paa Rettens stol og benk.

34. *Polit*.

Mand prædiker for ulfven saa lenge mand vil,
Hand slager dog slut-øre stedse dertil,
Mit hierte fra guldet ey nogen ad-skil.

35. *Theol*.

En Rig saa Vanskelig til himmelen kand naa,
Som it Camele-dyr igiennem naal kand gaa,
Om hand til guld har sat sit haab og sielss atraa.

36. *Polit*.

Ved guldet Jeg baner mig Veye og stj
Til *Charge* og ære, Jeg kand blifve frj
Og Eddel-giort Herre for tusinde tj.

37. *Theol*.

Den rette ære-Krands ved dyd og dapperhed
Forhverfvis skal og bør ved hand, Ved mood og sveed
Dog Verden udaf dyd fast alle steds er keed.

38. *Polit*.

Jeg Kerer mig ikke om dyder og mod,
Jeg lader for føde-land aldrig mit blod,
En Stat-Mand kun praler fra haand og til fod.

35

39. *Theol*.

Jt Satans *liberj* er Klæde-prunk og pragt,
Gud deriss fiende er, som fører fremmed dragt,
Hvor mangen ved slig fart J u-selhed er bragt.

40. *Polit*.

Med silke-*faveurer*, *Peruqver* og *Tur*,
Jeg praler saa modig som Paafugl i buur,
At *damerne* ikke paa mig skal see sur.

41. *Theol*.

Hofferdig hofmod gik i *Sodoma* i svang,
Og ofverdaadighed giord' *Sion* og forfang,
At deriss latter blef omvend til sørge-sang.

42. *Polit*.

Hvor til tiener guldet om ikke til brug?
Til Klæder, *Carreter*, og fylde sin bug,
En Niding forvarer sit guld udj smug.

43. *Theol*.

Gak bort og selg dit gods, og gif det Gud til priiss,
Du da i himmelen skal finde lyst og liiss,
Vær ej i Verdens guld, men i Gud Rig og Viiss.

44. *Polit*.

Jeg gifver til Closter og Kirker ey guld,
Om Jeg hafde Kirker og Closter end fuld,
Jeg ned-grafver heller mit guld udj muld.

45. *Theol*.

Beflitte dig oppaa at samle liggend' fæ,
Som udj himmelen er henlagt udj læ
Fra tiufve, mul og rust hoss Jessum Lifsens træ.

46. *Polit*.

Af pungen en skilling, af munden en tand,
Jeg guldet vil elske til baal og til brand,
For [Kircker] Jeg giør mig ey til Tigge-Mand.

47. *Theol*.

Bryd dog, og bryd dit brød for hungrig Siel og Mund,
For dig skal Gud igien ud-øsse naader rund,
Guds fodspor drybe skal i by, i mark, i lund.

48. *Polit*.

Jeg for *Jean Potage* gir heller en Mark,
Den fattig maa gnafve paa been og paa bark,
Og slukke sin tørst [udaf Brynd og af] park.

37

BAADS-MENDS ÆRE-DIGT OM DEN GYLDENE WIN-TAPPER-SVEND

Saa ilde mistis kand af Lande og af Riger
De vel-forfarne Mend i lærdom og i kriger,
Som i it vel-bygt huus de *Sparrer* saunis kand,
Der taged holde skal, at det kand gienne vand.
Det agter kongen Vel, naar hand de Mend ud-søger
Som er i krig forsøgt', og vel be-læst i bøger,
Til Rigerniss forsvar, til [Tag] for folck og land,
Som dem be-tekke skal for ofver-strømmend' vand.
Blant slige *Nobel* Mend og kaarne Rigens piller,
Er nylig indsat een, som hart ad Mester spiller
J lærdom, Sprog og dyd, i krigss forfarenhed:
Dog har hand noged glemt af ded de andre veed.
Hand har studeret saa, at hand slet inted sandser,
Og stedsse skolen søgt, hvor Bacchus døren krandser:
Hand taler Engelsk, frandsk, Jtaliansk og Tydsk,
Saa ingen ham forstaar; allene dansk og Jydsk.
Jeg inted tale vil om Grædsk, Hebræsk, Latine,
Det falder ham saa læt som god *Petersemine*:
J lærde Skrifter er hand een forfaren Mand,
Mefferti opus Var ham stedse udj haand.
Hand *Aritmeticam* har lærdt ud paa sin' fingre,
Og regne kand it tal, at det ey blifver mindre,
Saa næt som kielder-Svend, der regner too for een
At det ey merkis kand, der i er hand ey seen.
Nu skulde vi den Mand af krigen ogsaa rose,
Vi hafde med hans Lou vel fylt en gandske posse,
Men der vi der i greb, Var posen mit i tu,
dog vil vi sige det, som rinder os i hu.
Foruden smaa partj, it felt-Slag har hand drefven,
Hvor J it stort tal folch paa steden død' er blefven:
38 Menss der hand greb til rof, laa der kun Røtter, Muss,
Og slige u-ting meer, som er i kielder-huss.
Det giorde *Circe* vist den Trold-erfarne Qvinde,
At de Soldater blef til saadan kree omvende,
Som hun i fordum tiid omskift' Ulyssis Mend,
Til u-fornumstig fæ, at de var u-bekiend.
J store Slag til Søess har hand og ladt sig finde
Som en Sø-Hane kiek, der helst vil være inde:
Sin flaade viste hand at styre saa i rad,
Som een vin-tapper-Svend, der legger fad hos fad.
J floden skibe var, hviss [*Scabelon* saa stode],
Som det Rund-bygged' huss *Diogeness* i-bode;

Da hørtis skud i skud af agterste *Compas*
Med bøsser og Cartou, som lyd af mange glass.
En røg om-fløy dem tyk, som af tobak og pibe,
Saa ingen kunde see, at der Var nogle skibe.
Ach! der ud-østis blod, som høyt i skibne stod,
Og giorde folchet rød, saa rød som Vindru-blod.
For saadan tapperhed er hand berømlig blefven,
Og af hans *Mayestet* i Adelss tal indskrefven;
Hand *Sparre*-nafn har faat, som tagged stytte skal,
At det ey blifver lak, og hused faar it fald.
Men at den *Sparre* kand en dygtig *Sparre* være,
Ham Holmens Maler har forgyldet op og nedre,
At ingen veed hvad træ i *Gylden Sparre* er,
Thi hand er blank og hvid, som kalcket væg af leer
O lee! O lee! vor pen, nu denne *Gylden Sparre*
Har ogsaa faaet sin Rang blandt andre verdslig Narre
for vin at tappe ud, og baande tønder tæt
Har faaed Herre Nafn, og anden Herre-ræt
Til spot for lærde Mend, og dem som Sverdet drage
Mand nu af anden støf en Adelss-Mand kand tage
Og af en grober knold, og u-behøfled knud'
Mand ogsaa skiære kand en skiold-bar Junker ud.
39 Det maa dog være mig en sønderlige Mester
Der slige plompe skoo kand pine næt paa lester
At de Just passe kand til slig en plomper fod,
At Junker som dem bær kand siunis gief og god.
Ach ney! Slig titler vil den *Charge* endlig hafve
Om mand med myndighed de Baads-Mend ret skal afve.
De *Capitainer* gaar og ey for uden ram,
Naar hand saa til dem tal; J hunde skal faa skam.
Hvad mener mand nu vel? Maa hiertet ikke bryde?
Maa mangen tapper Helt ey saadan spot fortryde?
At en vintapper-Svend som nep kand rid' en Mær,
Saa ofver-fuse skal en Erlig *Cavallier*.
Mand veed Jo vel hvi hand slig myndighed sig tager,
At Jngen drister sig, og ofver hannem Klager,
Jt rester kun, at hand fri-Herre blifve kand,
Og siden friere kand stiele som en Mand.

40

STUDIOSUS LAMENTANS
DET ER
STUDENTERNIS GRAAD

formedelst Lychens Modstridelse
og Forfremmelsis Mislingelsse
Under dend *Melodie*
Vender om med *pænitentze etc*:
Med heede taare væmodeligen ud-øst
af
Theodoro Philothei Aletophilo
Theologiæ Jsraeliticæ et
Apostolicæ Studioso
ex Civitate Bochim

Anno vincti et acerbé
lacrimantis Petri.

1.

Tendt, *Apollo*, med din Straale
Mitt formørcket Sinde-Kull;
Thi du veedst, huad Jeg kand taale
J varagtig mørck og mull;
Mine Kreffter ere svage
Udi Lyckens kolde dage.

2.

Lesspend' ere mine Leber
Og min Gane er slet tør,
Om endskiønt min *Musa* streber,
Hun er dog saa svag som Rør;
Jeg nepp' kand et Riim optencke
For den Sorg, mit Sind monn' krencke.

41

3.

O AURORA, *Morgen-Røde*,
Kand du dog ey hielpe mig,
For dig har Jeg titt maatt bløde
For den Bog, [som dig er liig];
Udi Barnebog du tegnes,
Jblant Glosser du opregnes.

4.

Jeg for Dig har fordum gruet,
Og faaed mangt et modig Slag,
Huer en Straale mig har truet
Afften Stund og klaren Dag;
Det kandst du vell vederlegge
[Og igien mit Hierte quæge].

5.

Gid at Jeg paa dine Vinger
Fra min Vugge var opsatt,
For den modgang som mig tvinger,
Og mig hart har taget fatt
Jeg maae bleck og bog nu hade,
Og Studeringer forlade.

6.

Hui har Jeg i Skole ganget?
Og har taget Bog i haand?
Hui har du mig, *Pallas*, fanget,
Og opsat i Lerdes Stand?
Effterdi mig modgang trenger,
Og mig Sorgen saa omhenger.

7.

Er Ditt *Contrafait* i Bogen
Prentet? Hielp, *Aurora*, da!
Jeg har Jo ey [Venner nogen],
Huer mand mig sig slager fra,
Skenck mig Gunst og samme glæde,
Som er om din Himmel Sæde.

8.

Vaag, *DONATUS*, op aff Graffve,
Jeg dig offte haver læst,
Svar till Naffnet, kom med Gaffve,
Som kand dempe modgangs Blæst,
Huo, som kand *Donatus* vere,
Hand opstiger vell til Ære.

9.

Bord, *Mad*, *Brød*, *Frugt* i de dage
Hørde Jeg tit aff din mund
Nu med gode, nu med plage,
Paa huer haarde Skole stund,
For dig har Jeg *declineret*
Scamnum, som mig *molesteret*.

10.

Derfor *Bord* og *brød* Jeg ventet,
Og Studerings søde *Frugt*,
Mens forgieves har jeg lentet
Huer dag effter *maddens* Lugt.
Jeg, *Du*, *Hand*, [os] 3 Personer
Lyckens modgang icke skaaner.

11.

Viisdom har Jeg *elsket* gierne
Som en Himmel-dyre Skatt,
J blød lagde Jeg min Hierne
Morgen, middag, afften, natt,
Jeg derfor dog elskes icke,
Lærdom agtes ey ved pricke.

12.

Jeg mig icke lod *paaminde*
Till Studerings Flittighed,
Mig aarvaagen lod Jeg finde
Med Arbeyd og Hierne-Sved,
Mens, naar Jeg *Patronen* minder,
Ham hielpvillig Jeg ey finder.

13.

Lysten var med fliid at *læse*
Viisdoms bog og Klogskabs blad,
Dog monn' Lycken *contra* blæsse
For mig i huer sted og stad,

Mitt Arbeyde ingen agter,
Mig forhaaner Stoltheds Fagter.

14.

Jeg med *Læregierig Øre*
Sad hos min *Gamaliel*,
Viisdoms mund Jeg monne *Høre*
Hendes Raad befalt mig vell,
Jeg ervartet Frugten søde,
Mens har smaget beesken Grøde.

44

15.

Døffve Øren, Læber stumme
Møder mig hos min *Patron*,
Hand mig svarer som en dumme,
Huor [er] Hielp, Gunst, og *pardon*.
Raaber Jeg till Herren: *Audi!*
Drengen [mumler]: Veck, *Per Kaudi*.

16.

Skriffve-Klogskab, *kunstig Tale*
Udaff *Hippocrenis* Brynd,
Som vanvittig Tørst kand svale,
Drack Jeg og med ynd og fynd.
Saadan Sprog maae dog ey høres,
Viisdom titt for munden snøres.

17.

Digte-Kunst og *Riime-Tunge*
Guders Gaffve, Himmel Skenck,
Om endskiønt mand vell kand siunge
Og udriime: *Herre tenck*,
tenck paa mig, Min Lyckes Krone,
tenck paa mig hos *Kongens Throne!*

18.

O ney! ingen *Joseps* skade
Haver dog i hu og sind,
Naar sig vender Lyckens blade
Ved en hastig [Naade]-Vind,
Du, *som est af Geistlig Orden*,
Glemmer strax at see till Jorden.

45

19.

Jeg Naturens *Folianter*
Har randsaget flittelig,
Hendes Boges fire Kanter
Læste Jeg foruden Svig;
Sligt *Pedanterie* mand kalder,
Min umage huer misfalder.

20.

Jord, *Ild*, *Luft*, [*Vand*,] *Træer*, og *Skyer*
Og *Naturens Riige Skiød*,
Himmel-Stierner, *Urter*, *Byer*,
Negter mig mitt [Føde]-Brød,
Viisdom er landflygtig bleven,
Riigdom der'mod høytt [opskreven],

21.

Mens, *MINERVA*, Læremoder,
Hui har du saa skuffet mig?
Du mig lærde ey de *Noder*
Som er Verden teckelig.
Du lodst mig den Kunst ey lære,
Som kand sette Folck i Ære.

22.

Guld-Kunst er en Ære-stie
Hendes Trin er giort af *Guld*,
Som kand Lycken [vend'] og vrie,
Ja opløffte Jord og muld.
Oppaa [Ærens] Himmeltrapper,
Guld og *Sølf* for dyd mand klapper.

46

23.

Arithmetica Regul'-*Falsi* Jeg ey kiender
Udi Regnekonstens Bog,
Sandhed den till Løgn forvender,
Mens aff Verden elskes dog,
Jeg kand icke *Guld* addere
Og ey *Sølf multiplicere*.

24.

Geometria Mand *Proportion* ey skøder
Udi Lyckens Falske maall,
Hendes *Pund* og *Vægt* os øder,
[Thi den] staar som Steen og Staall
Udyd gaar med Dydens Kleder,
Dyden derfor nøgen greder.

25.

Ethica [Dyde]-Bog som [en] *Calender*
Vade mecum veret har,
Hierte, øyne, fødder, hænder,
Stedsse tog paa dyden var,
Trecke konst, *Sophisters* Rencker
Verdens Pack for dyd paatencker.

26.

Temperantz har de udsletted
Udaff Dyders Tælle-Stock,
Injustitz er høytt opsettet
Med Udyds utallig Flock,

Heste [tuur], Udyds *Perruguer*
Agtes meer' end Dyders Smycker.

47

27.

Theologia Kom med mig fra Verdens Viisse
Op till *Guds Academie*,
Gack, *Min Siæll*, og lad dig spiisse
Udaff *Guds Ord* paa Hans Stie
Gack ey meer' i Verdens Skole,
Ey paa *Guld*, mens paa *Gud* stole.

28.

Guds Forsiun har dog ey ende,
Om endskiønt at Udyds Folck
Sig fra *Gud* slett monne vende,
Har ey *Gud*, mens *Guld* till Tolck
Gud engang aff Søffn dog veckes,
Og lar mig ey slett forsveckes.

29.

Min attraa er till *Guds Kircke*,
Jeg Hans Ære fremme vill,
Sandhed, Guds Frygt vill Jeg vircke,
Giffv mig Lycke, *Gud*, dertill,
Kald mig paa den rette maade,
For mitt *Kald*, *o Gud*, du raade!

30.

Penge-Præst vill Jeg ey vere,
Icke heller *Taske-Præst*
Huo, som rettelig skall lære,
Bør ey vere *Hore-Hest*,
Med en *Pung*, og med en *Taske*
Kand en *Præst* for Gud ey braske.

48

31.

Uden *Tasker*, uden *Punge*
Sendte *Gud Apostler* ud
Till Hans Ære at udsiunge
Og at hente Ham en Bruud
Saa bør og en *Præst* udvellis,
Derfor bør ey Penge telles.

32.

Mens Vi maae vor Øyne væde
Med de heede taarers strøm,
Beskelig maae vi begræde,
Att *Guds Kald* er kun en drøm,
Simon Magus, Teffver, Tisper,
Kalder Prester, Provster, Bisper.

33.

XXX Sølffpenge telles
For min *Jesu Frelsermand*,
Men skal nu en *Præst* udvelles,
Maa hand fylde [snart] en Spand
Fuld aff Guld, aff Sølff [og] Penge;
Gud! lad det ey vahre lenge.

34.

Kircke-[*Nøglen*] undertiden
Henges hos et *Tøse-Laar*,
Peders Nøgle-baand ved siden
Bindes offte paa et Faar;
En *Skomagers Syell* og *Risper*
Kand nu giøre *Provster*, *Bisper*.

35.

Vilt du og med *May-green* ride
Sommer-May udi vor Bye,
Du skalt icke lenger bide
Att opnaae till Lyckens Skye;
Du, som *Basans* Kiør og *Stuude*
Huile skalt paa Lyckens Pude.

36.

Est du *Munck* i *Munckegaarde*,
[Sæt kun *Maj-Green*] i din Hatt,
Lycken skall dig strax udkaarde,
Du skalt bliffve *Præst* saa bratt,
Er du og aff Store Slegter,
Lycken sielv for dig da fegter.

37.

Natte-Vagt, Studerings Reysse
Agtes ey da ved et haar,
Mangen Spøttegøg kand [kneise],
[Høyt] paa Lyckens [Trin] hand staar,
Hand er dog et Svin, en Abe,
Lad kun Lycken ad ham gabe.

38.

Ganten bliffver [Asen] Taabe
Midt udi slig Lycke-Pragt,
Praler hand med andres Kaabe,
Dermed bliffver hand foragt,
Hand med staalne Preckner brammer,
Og paa andres fødder lammer.

50

39.

Ober-Englen og *Baptisten*
Bruger de som eget Verck,
Prek'ner giemmer de i Kisten
Rett hos deres kones Serck;

Saa er de da *Guds Ords Tiufve*,
Skam faae de, som her monn' liuffve.

40.

Mens nu vill Jeg *opponere*
Og anslage *Disputatz*
Huo vill mod mig *respondere*,
Hoffmand byder Jeg her: *traads!*
Hielper mand ey *Slegt* paa fode?
Giør mand *Svoger*' ey till gode?

41.

Sandelig, Jeg billigt agter
Att forfremme *Slegt* og *Ven*;
Huer med Ære efftertragter
Tusind gange [ja] igien
Høytt paa Velstands Stoell at sette
Den, som hør os till med rette.

42.

Hielp du og, Du *Lycke-Pachter*,
Hielp *Studenters* fattig Flock,
Som kun brødet efftertragter,
Løn aff Gud skalt du faae nock,
Den, som intet har at giffve,
Gid, Du Hans *Patron* vild' bliffve.

51

43.

Har du veret før *Studenter*,
Og est satt paa Lyckens Top,
Effterdi *Gud* Sielv dig henter
Udaff muld till Himlen op.
Vend da [ned] dit hielpsom øye,
Og din Gunst ned till os bøye.

44.

Tenck at Lycken staar paa Klode,
Hun er kun glasseeret Leer,
Staar du end paa Lyckens odde,
Gud kand snart dig kaste neer,
Som en *Krage* og en *Svane*
Paa den slibrig Lyche Bahne.

45.

Gud Hand spendte Armebystet
Skiød till *Svanen* at hun dratt,
Hendes *Buur* blev hastig rystet,
Der Hun sagde *Gode Natt*,
Kandskee Hun blant Fugle Sorte
Plages hos de mørcke Porte.

46.

Kragen fick den samme Skeffne,
Hun blev skudt paa *Møddingsted*,
Gud lod ey en Fieder leffne,
Hun strax fuldte *Skytten* med,
Krage-Æg hun leffned mange,
Ungerne dem monne fange.

52

47.

GLEBA Jord-Klimp, som i dvale
Ligger med sit *Orgelverck*,
Fordum kunde Hand høytt prale.
Hand for Guld hialp [Leeg og Klerk]
Men Hans magt for ham er endet
Lycke-Piben er forvendet.

48.

HANNIBAL, Du Lyckens Æble
Titt blev trillet runden om,
J din Kieft blev' og lagdt Kieble
Døden giorde dig flux tom,
Dog *Carthago* sørger icke
For din [døds den] snare Stricke.

49.

Ulfvens Fange-Jagt og Felde
Jeg ey kand udsiunge nock
Hand stod høytt foruden helde,
Nu er Hand en *Steenreist Stock*,
Hand er død, kandskee dog lefver,
Skam og Skendsel om ham sveffver.

50.

Var dig [*Griff*] paa Høyen Fielde,
Du som est en Spaadoms Fugl;
Jngen modbør skall dig felde,
Bort Ulyckes Piil og Kugl;
Vilt Du dig i disse speyle,
Saa skall Lycken Dig ey feile.

53

51.

Vogter Jer, *Smaae Verdslig Klercke*,
J, som før *Studentre* var!
Lychens Been er' kun Leer-stercke,
Giort aff *amal*eeret Skaar;
J, med [*Demas*] Verden grysser,
Fordi Lycken Eder kysser.

52.

Lyckens Segell titt aff *meyer*,
Hun giør Piben offte *Taus*,
Mangen *Skiøller* hun udfeyer,
Hendes mad er Falskheds Smaus,

For itt small *ruin* hun *Skryder*,
Velstands Bygning hun nedbryder.

53.

Nu vill Jeg min graad aftørre,
Og vill ende mine Suck,
Mens først vill Jeg her fremføre
Pligtig Bøn og ydmyg [Buk]:
Skenck, *o Gud*, en Ære-Krone,
Huer, som er *Student Patrone*.

54.

Sett dem høytt paa Lyckens Vinge,
Under Naadssens Hielm og Skuur,
Lad ey modgang dennem tvinge,
Vær dem sielv en Mast og muur,
De, som hielper *Geistligheden*,
Giff dem Lycke, Fryd, og Freden.

55.

Lad dem røre Himlens Loffte,
Ret som Fuglen med sitt Sving,
Ver Du deres Skiull og Hoffte,
Sett dem, som *Zignete*-Ring.
Derom Jeg mod *Gud* mig bucker,
Huer *Student* det samme sucker.

Tillæg I.

I.

Torden [straalen] stakket siden
Pegte paa Forræderen,
Straffen var dog mild og Liden,
Thi Han bedre fik igien;
Han et Slag fik i *Careten*,
Og kun satte [lidt] i *Beeten*.

II.

Han vel havde Bisp til Fader,
Er dog *Satans Procureur*,
Thi Han er Guds Kirkes Hader,
Diævlens egen *Serviteur*;
Straf Gud den *Capitel*-Røver!
Som sit Tyrannie saa øver.

III.

Du Consumptions-Optænker!
Tærer Land og Riger ud,
Satan har dig sat i Lenker,
Du forbandet er af Gud;
Gud lad Orme dig fortære!
Thi du søger Guds vanære.

Tillæg II.

IV.

Ober-Himmel-Høye-Herre
Hielp vor konge mild og blid
Hand en Øyesteen maae være
Hos Gud ald Hands Leve-Tiid
Gud det Arve Huus bevare
Fra ald Modgang Frygt og Fahre.

V.

Kongen Kirckens Fosterfader
Er Guds Tiener og Hands Søn
Gud Hand nedslaae Kongens Hader
Derom giør ieg Suck og Bøn
Suckker med mig Hvert et Hierte
Fri Gud Kongen fra ald smerte.

VI.

Kongens Mænd som tro mon tiene
Offrer ieg op til min Gud
Gud Ulycken fra dem gienne
Styr dem i Guds Ord og Bud
Gud fra Modgang dem beskytte
Ved din Hielpe-Steen og Stytte.

Tillæg III.

VII.

Men mand bør derhos ey glemme,
At see til en fremmeds nød,
Og den fattige forfremme,
Naar hand holder an om brød,
Gud har ført dig op til ære,
At du fremmeds tolk skal være.

EN NYE RIIME KUNST

Jeg leer nock ad mig selv, der ieg lærd' først at riime,
Maatt' ieg for Rimetz skyld strax ende med een griime,

Og naar Ulyckelig mit Vers gick ud paa Bisp
Vidst ieg ey nermer raad end slutte med een Risp.
Jeg var vel bister nock, og klaged paa min hierne,
At dend ey fattede dend ret *Poetisk* kierne,
Og kund umuelig indbilde Mig blandt alt
At nogen tid kund' skee mand maatte rim' saa galt.
Men konsten stiger op, jo meere tid mand lever,
Jo høyre i forstand vor hierne sig opsvæver,
Med tiden glemmer Mand sligt tvungen Lapperie
[Og lærer] effter kunst at riime meere frie.
Jeg kiender her een Mand, som meget har at sige,
Som udj Riime-kunst skal neppe have lige,
Ey saa u-riimeligt kand sættes hannem frem,
Hand det jo faar i Riim, saa det har art og klem.
En Lømmel og et Skarn, een Bengel og Viintapper
At føre vel i Riim med [Hermand] giæv og [dapper]
Og riimet saa gaar ud paa fiine Juncker *Slens*
At smør' een *titul* paa udaf een *Excellentz*.
Det er vel siger du at riim' paa høye Noder,
Hand Svarer strax dertil: Det riimes med een broder:
Og hvo som dette riim vil noget dadle paa,
Og siig': Dat [riimt] sich nicht: De lar vel Riimet staa.
En beldet Svendske pog, een Danske biskops stave,
En Biskop uden skiæg, en Oberst med een krage,
Hvo der i fordum tid [havd'] vild' indbilde mig
At saa uriimeligt kund' have riimet sig,
Jeg hafde Svard: Du Nar betee dig for en *Doctor*,
At hand forordner dig *recepter* og *decocter*,
Purgatz og Nysse-krud, og and't at tage ind,
At du faar rensed ud dend galskab af dit Sind
57 Men det kand denne Mand faa Riimet naar hand lyster
Det koster kun et ord, hand legger til een Syster,
Om riimet ey i alt saa lige rigtigt er,
Saa hører hun dog til dend store *Canceler*
Ja hvo har lyst dertil, ieg vedder tyve daler,
Jeg kiender Manden vel, ieg lyver ey og praler,
At tog hand sig det for, hand riimte hvidt og Sort,
Hand Riimte suurt og sødt, een Pandkag' med een Lort,
Slet intet var saa krumt, slet intet var saa kroget,
Slet intet var saa bunt, slet intet var saa broget,
Hand [vidst' at vrie det] som Smeden vrier staal,
At det skuld riime sig, som smør udj en kaal,
Det koster ham ey stort, hand tør ey pønsse længe,
Alt riimer sig for ham, lær du at rim' for penge,
Thi om der nogen end vil spørge i een hast,
Hvor skal ieg bær mig ad, ieg arme Usel gast?
At denne store Mand, som er i riim saa kunstig,
[Vil] og mig arme Diævl med riimen være gunstig,
Skuld' ieg min egen brôer i denne Sag vær' huld?
Jeg raadde ham for alt, han sparde icke guld.
Og om hand derudaf ey hafde at udskiffte,
Saa fick hand at see til, hvor hand sig best kund' giffte,
Jo nærmere i slægt, jo nærmere til Lyck,
Skiønt der een kiertel var hos saadan feedt et styck'
Hvad meere der hør til og hvad der meere rester
Kand [best] erfares hos dend smilende Bormester:
Gaa's dette Raad forbie, jeg tvifler at du Naaer
[At] Riime-Mesteren [vil riim'] for dig et Aar.

58

[OM]
NORDENS ANTICHRIST

Dirigeret
Jmod de Skrifft-Kloge som formeene
at *Antichrist* ere ickun udj Østen og Vesten
nemlig
Antichristus Orientalis et Occidentalis.
Det er
Tyrcken og *Pauen*
offereret
Af een *Franciscaner* Munck til en *Woiwode*
udj *Podolien*
Først funden udgrafuen *Anno* 1423 i Rune
bogstafuer, paa det field *Kamieck*
mens [ført] til Liusset
Af Polsk, paa Danske Riim ofuersat, og til
Trøcken bekaasted
af
Jens Nørnissøn
Boghandler i Kiøge
Prændet aff
Melchior Martzan
Sub officii nostri et
Facultatis Satyricæ
Sigillis.
LS LS

Omschiønt blandt Kættere mit nafn er icke schrefuet,
Blandt Weder-Lærere min tid er icke drefuet,
Jeg Nordens *Antichrist* nu dog fremstille vil,
Gid at [Skrifftkloge] mend Kun flittig høre til,
Lad være *Luther* har kun tuende *Antichrister*
Optegnet fordum, at mig mange derfor qvister,
Med Feder-riis for ieg den tredie fundet haar,
Som ieg for Werdens Soel fremwisser aabenbar,
Jeg men det er ey noch i Westen og i Østen,
At søge *Antichrist* ieg hører og saa røsten,
Af Norden *Magogs* mund hen under Nordens Poel
Hans diefle-tænte Lius er Werdens falsche Soel,
Ret som at *Mahumeth* i fordum tid begynte,
Hans sledsche falsche røst ald Østerland velyndte.
Med Lærdoms Locke mad forgaf hand alle folck,
Sin Helfwed *Alcoran* hand brugte som en tolch,
Vor Norden Satan har dend Trække-Kunst og øfuet,
Som Tørck og Pafuen self i fordum tid har prøfuet,
Hand er et Pafue speil og Tørchens *Contrafey*
Om ey med moer och magt, dog med Practichers rey
Hand er den Liden Skye som himlen har opfyldet,
Den Norden Verden har ham til en Første hyldet
Hand er [det lidet] horn som andre har afbrødt
Thi mangen Adelsmand ved hannem er Nedstøt,
Hand drucket har den [Safft] som Guderne vel smager,
Og glæder Mennischen, Hand Løcken saa indtager,
At Verden hannem som en Himmel schichet mand
Tilbeder, ja, som eet Mirachel achtis haand.
[Det] tredie F: har ham først sat paa ærens trapper,
Huor hand for druesafft ald løckens Vin udtapper,
Hand først fich foden ind paa det *Bibliotech*,

Som mod *Melancholie* er [Fyrstens] *Apotech*,
Dernest blef hand fløt op i ærens anden Leisse,
Til Canceliet hand giord' en Løchsalig reisse,
Men den som Reedtzede for hannem Løchens gang
Fornam at Løchens Stie for sig blef siden trang.
Saa fich hand *Cabinet* blant andre Rigens helte,
Og Løchen offuer ham udbreedte silche tielte.
Hand solde mangt et Kald og mangt et Tolderi,
Blef sat paa *Auction* for maadelig Værdj,
60 Hand lod sig nøye da med 10 *Ducater* røde,
Thi *Supplicanterne* hand vilde ey bemøde,
Med megen Skinderi, at hand kund' søgning faa,
Ved mild finandtzeri og huer Mands yndist naae,
Thi Kragen lefde da, som kuret sine unger,
Hun sanchit og saa eg huer sluchte hendis hunger
Den anden det fortrød der som hand intet fick
Hand lofde alle Vel med mund med haand og nick.
Daa Var Vor *Antichrist* ey meget *æstimerit*
Hand tachet høflig noch huor lidt mand end foræret.
Hand gich da paa sin foed dog med et *pagie* Par,
Hand siuntetz for en huer eet udvaldt hellig kar,
Som Hofmands løche er, et Fløy paa tag og tarne
Nu blæser *Contra* bør for dem, som høyt er barne,
De som har høyest rang Wed Løchen stødis ned,
Och Løchens Kiæde gaar for Løchens børn af Leed.
Saa blef først Kragen schut og *Charge* sin aflagte,
Der ved vor *Antichrist* jo meer og meer tillagde
Det tredie F. forsuandt og blef hen lagt i muld,
Det femte C. igien tog *Cronen* paa af guld
Den Norden *Antichrist* med Smiger-glatte Læber
Erlanger Kongens gunst, og daglig ferdig Stræber
At stiæle Kongens Siel og Hiertet hans at faae
Som Salomon, dog vil guds haand [at] schulle naae.
Der med træd'r Satan op paa ærens [himmel] Stier
Hand løchens Visere paa seierverchet Wrier,
Just effter sit *Compas* saa hand en *Joseph* bleff
J Kongens huus og hoff, huor Lychen Werchet dref
Oppaa det falsche brøst blef Christi Kaars ophenget,
Det Brøst som er med list og gierighed befenget,
Det er for Christi Kaars en Fiende og W-Ven,
Som Christi Kaars fra sig engang schal Kaste Hen,
Hand diuretz brende-tegn langt heller burd' at bære,
At hans guld kierlighed for verden kiendt mon' være,
61 Hand holder Krug og [Sal] med hellig Kirche-Kald,
Gud lad den *Satan* faa aff Himmelen et fald!
Dernest paa samme Bryst opblincher ærens Stierne,
Og gylden *Elephant* som hand var Viisdoms Kierne,
Malurte Stiernes nafn ham sømmer Visselig
Thi hand en Malurt er Ved gierighed og Suig;
For gylden *Elephant* een Ræv hand bør at føre,
Og æderkoppens Skieldt, Thi alle schal ham smøre,
Hand suger Riget ud, och griber til sig guld,
Som Støf paa gaderne og Sølf som utald muld,
Tvi dig, guds kierchis Pest, du *Christi* kaarsis fiende,
Thi udi gierningen du gifuer det til kiende,
Gud kand som *Edom* dig nedstyrte af [dit] taarn
J huor du schrifuer dig at være ædel barn,
Den *Gog* og *Magog* har end fleere ære-Smøcher,
Abbadon udi Nord hand suømmer udi Løcher,
Apollyon [hand] og en [*Mogols*] *titul* bær,
Og ofuer Rigens mænd en *Czar* og *Bassa* er,
Har hand ey Konge nafn, hand dog som Konge raader,
Hand styrer Riget som hand vil i alle maader,
Hand er som Kongens Siæl hand er som Kongens mund,
Thi Riget støttes paa den *Antichristens* grund,
Thi ære alle ham og alle ham tilbeder,

Alt det som ypperligt, og som priis verdigt heder,
Det ofre de til ham, ret som til afgud Bell,
At de kand teckelig behage hannem vel,
En ofrer Røgelse af guld och *Diamanter*,
De andre løffter ham høyt offuer Verdens Kanter,
Med Priis og loff og roos med bøger och papir,
Og ønscher at hand vil nedbøye naadens spiir,
[Hin] næt udgraffuer ham i Kobber og i Klipper,
Med Fafnen fuld af roos fast alle mand om stripper,
Den Naadig Konge faar vist aldrig saadan pris,
Som de paa legge ham ved deris hychle viss,
62 For denne *Haman* sig to Rigers Stender bøyer,
Det *Babels* billede ald ære de tilføyer,
De har indbildet ham at hand er [Nordens] Gud,
Men den *Herodis* faar fra gud en gang og bud,
Dog medens at hanss magt saa gielder udi Norden,
Da hører mand huer sted een lyd udaf hans Torden,
Hand tager Riget ind ved sine Slegte trop,
Som daglig dags af ham til ære løfftis op,
Hans [trende] Søstre er de Wisdombs tre gudinder,
Minerva, *Venus* og Fru *Juno* Dyders Quinder,
De Klæckis daglig op ved Rigens bedste brød,
Og blomstrer meer og meer til *Antichristens* død,
Saa kand en ærlig karl eet ærligt brød ei nyde,
Saa lenge, som at Gog har nogen Slegt at yde,
Hand meen hanss Slegt den har til Riget arfue ret,
Af landssens Fedme de bør først at Worde mett.
Fra fiende soel og slegt til Paffuedom hand Kalder
En lecker *Courtisan* som Syster Velbefalder,
Fordi hans Paffiie [spiir] og *Cardinale* Kiep,
Staar Vel i brude Seng og giffuer bruden Knep,
Fast som i Riger to var ei een mand saa Werdig,
Der Kund' *Apostel* Stoel betræde der til ferdig,
At mand fra fremmet land maa hente en *Student*
Thil Paffue-Stoel og Stau, ret som fra himlen sent.
De andre Søstre fick den een een [guldkier] Jøde,
Som dog giør intet ondt, den anden Slicken søde,
Som er handtlangere at sammen skrabe guld
Thil *Antichristens* huus at det kand Vorde fuld,
Hand er Sølffegelen bær hid bær hid hand raaber,
Thil den som Naad' og gunst ved hans bifald forhaaber
Hans haand de fylder først, dernæst den *Antichrist*,
Faar heele tusinde ved sin handtlangers list,
Maa ieg dog iche nu den dag den dag forbande
Da ieg schref først med bleck, da ieg tog bog i haande
63 En ærlig fattig Karl Kand ey erlange brød
Som giffues schal ved slecht ved sølf og guldet rød,
Dog eet *Capellani*; en ringe degne bolig,
Et sultet Landzbye Kald et Klocherie urolig,
Mand stundom tid sig Kand med Knæfald trøgle til,
Dog for at fange sligt tilbedes *Baal* Vil,
Men Slegten æder op to Rigers feede Stycher,
Ægyptens feede Kiør ald gredsgang til sig røcher,
Er der et Kiøbsted Kald er der et Bisped[ø]m,
Der til de snige sig ret som ved søfn og drøm,
Som Israel udi *Ægypten* sig udspreder
Saa denne *Ismaels* slegt-Suerm sig wit udbreder,
Udi guds Kirche staar de Stolte *Pharisæer*,
J Kongens Raadstue, det *Rhoboams* Raad sig teer,
Den gifftig [bidsk] *gangræn* omkryber alle Vegne
Thi løchen ofuer den guldstøfregn mon nedregne,
Mens andre ærlig Folch som har ei gunst og guld,
Maa side ned i støf og slaa sin mund i muld,
Hans Broder spranch fra tap og tønde til stor ære,
Foruden dierf og dyd hand schiold og hielm kand bære,
Hand aldrig var i Krig, og ei i Ledings tog,

Hand ei i skole gich, den døgenicht og drog,
Hand mange glaser Vin for mig har fordom schenchet,
Oppaa Vin berget, daa ieg aldrig hafde tenchet,
At hand udi Karret med mange *Pagiers* floch,
Skuld age, dog sligt er Kun løchens top og troch,
Hiemfødingen ichun wed *Gothers* Soel har Vandret,
Omschiønt hand er med Nafn og *Titul* Slet forandret,
At bielchen bugne maa for dette sparretræ,
Huor under Vandmænd sig schal Søge ly och Læ.
Hand Kand ey flere maael end hand af patten suet,
Wed Lou og Wed *Recess* hans hierne er ei [skruet]
Hand nyssen war Kun en fassbinder fudschere,
Som nu er adelsmand og høyt i sky Kand see,
Sin broders *Magogs* moed og Fode-Spor hand følger,
Thi *Antichristen* sig for *Supplicanten* dølger,
Hans huus *Apollinis oracul* ligner wist
At ingen Komme maa i tal med *Antichrist*,
Med Himlens hellig Gud huer Christen Siel maa tale,
Paa huer en sted hand Vil de trengte hierter suale,
Huer *Supplication* annammer gierne gud,
Udj sin Kircke og huor hand far bøn og bud,
Vor Christen Konge har og opladt Naadens *Tempel*,
For alle og hand er et Naadis sært *Exempel*,
For Jordens Guder hand forschiuder ingen haand,
Som recker *Supplicatz* af ydmyg muld og Sand,
Men Nordens *Mahuzim* udi gemach sig slutter,
Huor ingen kommer ind, med mindre de hart strutter,
Woiwoden meen hans huus det er det helligste,
Et *Sacristi* huor ind een huer maa icke see.
Hielp Gud i himmelen huor gaar det til i norden,
Gud See af himmelen til fattige paa Jorden,
Som ere Venneløs som ere pengeløs,
Den Antichristen er u-mild u-blid og bøs,
Kand man sig trenge ind udi hans *Cabinette*
Discretioner da ej nogen maa forgiette,
Thi Porteneren schal to daler hafue først
Og Kudschen og saa een at sluche med sin tørst,
Hans *Secreterer* for *Ducater* 10 nep tacher,
Skal *Camer*-tienneren for dig og Vere Wacher,
Glem da ei *pension*, og offre til den dreng,
Som Warter herren op ved bord ved bench og Seng,
Dernæst gack ei forbi de [adelig] *Studenter*
Et hundred daler de af huer *Client* sig Venter,
For de schal bringe frem din *Supplication*,
For [*Mardochæi*] Stoel og *Josephs* Naade Thron,
Løs nu Løs op din pung for Sante Jørgens *neue*,
Og for hans Krumme haand om hand schal ellers strebe
At tale Vel for dig [til] at erlange brød,
Tæl rundelig, maa skee en anden høyre bød,
J Slig et hatte foeg Vel har ieg aldrig veret,
Thi ieg har intet faaet, og intet har foræret,
Dog under fremmet Spiir i min Landflyctighed,
Huer Post-dag spørger det som ieg tilfulde Veed,
Din pung forslaar ej meer, Luck op nu Skrin og [Kiisten,]
Tæl udj Tusind tal, guld, Sølf til *Antichristen*,
Et kiøbsteds kald du kand for 8 hundrede faa,
Et Bispedomme for 3 Tusind kand du naa,
Et Tolderi for 2 og tusind flere selgis,
Til andre *Charger* mand for høye gaffuer Welgis,
Et lidet Landsbye kald for got kiøb faar du Vel,
Ducater Hundrede om du *contant* først tæl,
Vilt du nu spørge hui ieg *Antichrist* ham nefner,
Kast op udj Guds ord læs Bibelen som hefner,
Slig kirche prangeri, og som slaar Torden slag,
Paa dem som af guds huus giør saa forhanlig Vrag,
Hand ligner Vesten *Gog* og hand er Paffuens Aabe,

J det hand selger kald, hand Sølf og guld vil hafue,
For [Kircke-]Fundt og *Chor*, for Hagel Messe serch,
For Altar kalck och Disch, for himmel Satans Verck,
Hand gifuer Aflads bref for megen skyld og Synder,
Haar du bedrefuet hoor sligt *Antichristen* ynder,
Søg kun et frelsse bref saa staar du aldrig schrifft
Du faar opreisning strax dog det er diefle drifft
Haar du en blods forvant som du for guld Vil egte,
J de forbudne Leed hand skal dig icke negte,
Et aflads bref dog det mod guds *Capitel* er,
Men denne blodskam hand for Penge paa sig bær,
Er der en Arffve deel som du fra slegt vil røffue,
Fra broder og fra børn, sæt der oppaa en prøffue,
Huad gielder hand for guld skal skafue dig det Bref,
Huor ved til Boen du allene Arfuing bleff,
66 Har nogen haand og Segel paa brød og paa bestilling,
Du Kand ham Sticke ud Ved Naadigste bevilling,
Saa træder hand oppaa om ey paa Kongens hals
Da dog oppaa hans haand, den holder hand til faldtz,
Thi [høyer] haand sig op langt ofuer det som siges
Gud og guds Thienniste, guds Ære ved ham Suigis,
Wel læs hand Fader Vor for Gud paa bøiet Knæ,
Men hand sin Luncken bøn, lar ey i gierning see,
Jeg icke laster her hands Edle Sindsens gaffuer,
Som hand for Adelsmend og *Parlamentet* hafiuer,
Jeg icke laster at hand fremme vil sin slegt,
Og Suogre, thi det er natturens rette techt,
Mens at du holder fal guds Altar og guds Kircke,
Og at du icke vil guds ære ret udvircke,
At fattig trøckis ned som dog er drabelig,
J Lærdom og i dyd det Laster ieg i dig,
Dog skal ieg sige sant ieg moxsen dig undskylder,
Thi Bisp og Præsterne de burde trocke bølder,
Som fuld aff Synde [rod] paa hofmend Voxer ud,
De schulle tuette dem med [Lovens] skarpe Luud,
Ney! *Zedechie* Flock tør icke gø og gabe,
De redis at de skal ald gunst og hyldest tabe
Og Pauen Suoger er, huor tør hand Laste ham,
Ved huilcken hand fløy op ret som ved *Tartars Cham*.
Nu nu er *Moses* død! *Michæas* og den *Docter*,
Som vaar guds Kirckis Vagt og huld tro Altar Vochter,
Johannis munde-Suer paa tungen hafde du,
At laste Herrens feyl der til vaar du ei blu,
Du aldrig høchlede men affreff Kiol og Kraffue,
Aff Jfrighed at faa guds frygt och Ret i Laffue,
Du achtet ej dit blod om det saa hafde gialdt,
Udj guds thienniste du var ei lam ei hialdt,
Vilt du O guds mand ei paa Prædickestoelen Laste,
At du din hoffue gunst skal der med ej forkaste,
67 Da tal til Herrene i bods og Skriffte Stoel,
Før dem fra mørcket til retferdighedsens Soel
Woiwoden beed, at hand vil afstaa Kirche prangen,
Den skiendig *Simoni*, som har bedaaret mangen,
Der Skibbrud hafuer lidt i Siel og Salighed,
Og af slig Kirche rouf er aldrig blefuen feed,
Wer [let] oppaa din foed, Ver [let] i mund og tunge
At straffe synden saa steenhierted det kand runge,
Af dine Negle Gud den dyrekiøbte Siel,
Skal Krefue drag da ud den Synd ind drefuen peel.
Nej hyckleri har nu de lærdis mund befengit,
Med smiger og med suig de hiertet har bemenget,
Trodtz nogen sandhed tør behiertet sige frem,
Thi Hyckleri den boer i hiertens huus og hiem,
Wor milde Konnings Siel Gud naadeligen bøye,
At hand til Herrens huus vil hafue [voget] øye,
At de ei rutte schal med Jesu Kirckis Kald,

Som de [forvender] til *Simonis Magi* Stald,
Thi Som forherdelse er Vederfaret Jøder,
Saa Verdens diefle-Slegt guds ord slet intet skøder,
Guds mand *Johannis* staar og taler guds ord ret
Naar de af kirchen gaar da er guds ord forgiet
Et [tusind'] Prækener hos dem kand intet fruchte,
Kandskee den skyldige naar hand mon dette luchte,
Og denne Spaadom seer, hand sig skal Vende om,
Og bedre sin idret mens hand har tid og rum,
[Fortænk] mig læser ey for ieg har sandhed skrefuet,
Der er jo hychler noch aff løgnens Aand [opdrevet]
Og der som Hyckleri med Tack belønnes bør,
Mit Sandheds Læreschrifft utack ey frycte tør,
Jeg har og høycklet før fordi min pung og taske
Slet intet veiede men ieg i støff og aske,
Giør pligt og poenitentz forlad min høchleri,
Du Hellig Gud og staat mig udj modgang bi,
68 Jeg ieg *Sybelle* har beskreffuen disse tancker,
Som under fremmet Soel Landflychtig nu omvancher,
Eer her en tødel løgn, gud lad min Siel da døe,
Med diuret og med *Gog* i Helfvedis Suofuel Søe
Med denne *Prophetie* vil ieg i [Himlen] møde,
Jblandt Sybiller fler Gud mig af [himlen] støde
Med horen Babylon om ieg har dryppet tant,
Mit Vinde [Himlen] er, at huer et ord er sandt,
Bøn graad og *Litani* Vil ieg til slutning gifue,
At Gud Vil Rigens Czar fra Pawens Vranghed drifue,
Saa hand Guds kirche ey skal sette meer paa Spil
Men kalde uden guld og saa som Jesus Vil.

69

POST SCRIPTUM TRAGICUM ET PROPHETIÆ COMPLEMENTUM

Ret nu kom Posten, og de Tidender forkyndte,
Som *Antichristen* [mod] sit Fødeland begynte,
Der wed ieg styrte om og daanet som et Lig,
min Aand foor hart ad ud, der war nep lif i mig,
Formørckelse der blef udj min Siel og hierne,
Min haand den famlede, Jeg wilde skrifwe gierne,
Dog kunde nep for suck for dybe hick og graad
At *Antichristen* har opdicted slige Raad,
Stig ned ald Verdens Soel, og kommer himlens Lamper,
Beseer *Achitophel* huis treck i Steen og Kamper,
Mand aldrig Lese kand thi den whørlig er,
Sligt et Forrederi en tyrck i hierted skær,
Er det at lønne wel din konge og din herre,
Som du saa spandt oppaa Forrædelig at [snære],
Er dog den løn forskyldt af Landsens Fader goed,
At du forraade vil vor [konges] arfue blod,
Din Tunge sucker sød, dog fuld af gift og galde
Din Sirup glatte mund, Lod kongen sig befalde,
Dit Ansicht Speile klar holt kongen som en Soel,

Dog Kongen vilde du ned styrte af sin Stoel,
Før hafde kongen troet at himlen skulde refne
Ja Jorden suinde bort og intet af sig lefne,
End at hand hafde tenckt dig til slig Morder træck
Hand wocted sig ej for din Helfved brod og breck,
Huad wil du *Judas* dog saa effter guldet tørste,
At du dig understaaer at selge [Kong'] og Første,
J Fiende mord og magt for nogle tønder guld,
Som andet icke er end rød *Cinober* muld,
Er det at bruge ret [dit] Lerde Sind og hierne,
Som du nu [har] om støbt til en Malurte Stierne,
70 Er det din Wiisdomss fruct af lang *studerings* roed,
At du udgyde vil ald [landsens] Sielle bloed,
Er det *Politicus* som kongen under miner,
Er det Ed soren mand som strecker dødsens Liner,
Og Falschheds stricker for sit kierre Føde land,
Som du forraade vil og sette det i brand,
Hui saa du icke paa det guld kaars paa dit hierte,
Før at du tenckte saa at giøre kongen smerte,
Har kongen *Christi* kaars paa brystet af dig hengt,
En Torne krone du til kongen hafde tenckt,
Guld [Cronen] vilde du fra Herrens [Salved] røfue
Med [hierte] Sorrigs kaars du vilde ham bedrøfue,
Som hafde [sat oppaa] dit hofuet ærens krantz,
At løcken for dig gick J idel Springe dantz,
Hui saast du icke paa [dend] guldbardyret Stierne,
Huis straaler skulde sig udskiude nær og fierne,
Den æres *Fixe*-[stiern'] er blefuen en *Planet*,
Og et *Comete*-Riis som alle nu har seet,
Dog den Retfærdig Soel og *Jacobs* Liuse Stierne,
Som groer i kongens Siel ret som en huede kierne,
Opblincker for wort Land, og [dend] har blotet dig,
Og Aabenbaaret for vor konge ald den Suig,
Det *Babels* hoore barn har blottet sine flige,
Og Landsens ægte-[børn] udaf hans Suig kand sige,
Hand er de *Pharisærs* anstrøget kalcket graf,
Og hand er *Præsident* udj [Forrædres] Laf,
Hui Saast du icke paa det *Elephante* Smøcke,
Som du paa Brøstet bær, ved kongens gode tøcke
Det skulde minde dig at Wer' en *Elephant*,
Om kongens Filsbeen-Stoel, foruden Suig og tant,
Du som en Løwe runt om kongens Stoel schuld' stande,
Du [burde] holde Wacht om kongens Arfue Lande,
Men med din Snabel du [vild'] styrte kongens Stoel,
Du vilde sløcket ud wor Rigis giede Soel,
71 Huad war din tancke dog? [Vild'] du til *Cronen* Stige,
At du i Føde Land schuld icke hafue Liige,
Har du om *Sceptret* dig ogsaa en tancke giort,
Har du hafft konge moed og dig [indbildet] stort,
O daarlig, Daarlig Sind, O u-forskammet trækker,
Som sig til kongens død og landz uløcke recker,
O du ærgierig [blæst] O stoltheds huirvelvind,
Som kand de Wiise mænd formum' og giøre blind
Du viste vel at gud sin salved self [omskantzer]
Omskiønt [Forræders] pil och kugler stundom [Dantzer]
Om Kongens mur og Vold, den Engle hofuet Vacht,
Ei slummer et *Minut* men gir paa kongen acht,
Du har beschiemmet nu den huldtro geistlig *Orden*,
Som har opklæcket dig at du her udi Norden,
Mirachel vorden est paa Ærens Trappe trin,
Nest kongens haand du stod som solens perle skin
Mens naadig konge tenck dog icke at vi alle,
Af *Arons* Stamme skal forrædisk fra dig falde
Lad vere *Judas* er iblant *Apostel* flock
Wj andre *Levi* børn trosuoren findes noch,
Du har beschiemmet nu den herlig Rider skare,

Og grefue Trop i det du styrte [vild] i fare,
Det Hellig Arffue huus om huilcket Gud gaar rund,
Og [*Seraphim*] guds Wagt [tar] aldrig nogen blund,
Du har beschiemmet nu de æd-bestandig borger,
Som med sit Lif og blod vil kongen fri fra Sorger,
Din Fader borger vaar, du er af borger stand,
Af [hvilcken] du randt op og blef en Rider mand
Du har beschiemmet [nu] din erlig Slegt og Suogrer,
Jeg troer at *Lucifer* for dig schinbarlig schaagrer,
De som ved din bifald sig ventet Løckens brød,
Nedlegger du i muld og Siæle Sorrigs død,
Tvi dig du Landsens Pest, tvj dig du Konge myrder,
Tvi dig du *Hamans* søn, de ædergifftig byrder,
72 Som du paa kongens ryg og Landetz schulderblad,
Opbyltet skal for dig self blifue brod og gad,
Har du for Raadstuen oppaa *Carret* tit aget,
Hui hafuer du da ei en tanckering dig taget
Af den Skabilcken haand og billet hofuet haar,
Som for Forræderj for alle blottet staar,
Har du paa ærens vogn fremaget For den stytte,
Som er Forræderens graff steen og ulfue hytte,
Der klæder ham med skam och skiendsel runden om
Saa lenge som er til [Rhinsborrig] *Riin* og *Rom*,
Hwi frycted du dig ey for stød og steille Stage,
Hwi frycted du dig ey for slig belønnings mage,
Som [Rigens] store mand i [Billedet] udstoed,
Fordj hand effter Eed vaar kongen icke goed,
See kiender du din haand, see kiender du de breffue,
Det er et Suder Spil som du med hand og [næve],
Forrædisch spillet har, det Spil Forkiering er,
Som konge hyldest og ald ære fra dig bær,
Gack Krigsmand og af ham af tag de æris smøcker
Tag af ham Christi kaars og de *Clenodie* Løcher
Tag af den *Elephant* udaf den utro Mand,
Tag af den ære-Soel og Ridder Stierne Stand,
Opbærer godtz og guld paa kongens Slots gemacker,
Hans dørre huus og hof med [Kongens] Segel tillacker,
Det huus huor Riddermend har ofte Wartet op,
Med ydmyg *Complement* med blottet hofvet top,
Saa kommer, Kommer frem med priis och pen og [Fædre]
[Dog] ej med Rim og roes den *Antichrist* at [hædre],
Men ridtzer hannem udj evig Steen og Stoel
Og viser ham huor vit sig strecher løchens maal,
Saa er nu *Babylon* den Stolte [Hore] falden,
Som vaar ved Løckens hand paa ærens field [og halden]
Mirachel wiiss opsat, hand stod paa Lyckens odd,
Men trildet hastig ned paa Lyckens snuble kloed,
73 Seer Eder her i speigl i ægte Adels helte,
J som skal trengsels Steen fra Fattigs hierter Welte,
Udrecker eders haand til Trengende *student*
Jert øye vende sig og til en huer klient,
Beviiser Kongen Tro som i for Gud har sorret,
[Lar] icke Falschheds Fied i hierted stande sporet,
Tar icke sølff og guld for Jesu kirckis kald,
Thi ellers Spaar jeg Jer Paa Løckens Bane Fald,
Den milde *Konge* Siel ieg dog vil *Supplicere*,
At om der er igien en naadis Lefning mere,
Da mit i [vredens] Jld maa sees en naadis gnist
Thj det er Guds maner formedelst [Jesum] Christ.

74

ELEGIA ECCLESIARUM CHRISTIANARUM

Luge sacratissima Jesu Ecclesia, et moestos mecum decanta elegos; luge et lamentare; luge extinctos veritatis Soles! lamentare exorientem vanitatis Planetam; luge tumulum defunctorum Patrum, et retro luctuosa respice contumulatos divorum corporum cineres; lamentare Adolescentem furibundum, Patrem præcocem, pomis præcocibus Judææ, qvæ compressa in fumum abeunt et vaporem, simillimum. Qvippe qvi videri avet Pater Ecclesiæ, cum vix ejus factus sit filius; luge sanctissimos Pontifices emortuos; lamentare Papalem pullum, et Episcopalem catulum, Ecclesiæ non præfectum, sed violenter et fraudulenter obtrusum. Luge avolantes Aqvilas, Cygnos, Olores, et Alaudas; lamentare advolantem et pipientem Fringillam, atqve Anserculum inter Olores gratitantem; non Pastorem, sed Pistorem, et Jmpostorem futilem ac fulminantem, atqve majora, qvam capit, spirantem. Luge Pastores gregis sacri in sacro opere fervidos. Lamentare tepidum Laodicensium Angelum, qvi non Svecus, non Danus, non Scanus, sed ex tribus his confusus et mixtus in unum coaluit monstrum Chimericum, Cerbericum. Natus sub sceptro Danorum, et sub eodem altus atqve educatus, in castra depositurus cornua transiit Sveciæ, mox et statim coelum, solum et salum mutans, sed non mutans animum, polum repetiit Danorum, ut vespertilio a suis / avolans transfuga. Heic ornatus laureâ donatus privilegiis, et enutritus munificentiâ, auctus stipendiô, terras invisit exteras. Reversus adoravit Svecorum venerabundus sceptrum. Designatus Ostiarius ordinis Professorii haud ordinarius. Jnde iterum, Jurejurandô violatô, faciens μετάβασιν ἐις ἄλλο γένος, et canens palinodiam, Danorum oras ingressus est, relictô liminari punctô Professoriô. Atqve heic (proh Dei, ac bonorum omnium fidem) adminiculante et obstetricante Vulvâ Vinariâ

75

DE KRISTNE KIRKERS KLAGESANG

Sørg, højhellige Jesu kirke, og afsyng med mig sørgmodige klagesange; sørg og klag; sørg over den udslukte sandhedens sol; klag over den opstigende tomhedens planet; sørg over de afdøde fædres gravhøj og se sørgende tilbage over de guddommelige legemers højsatte aske; klag over den rasende yngling, den for tidligt modne fader, såre lig Judæas for tidligt modne frugter, som under pres forsvinder i røg og damp. Han begærer jo nemlig brændende at synes kirkens fader, skønt han næppe er blevet dens søn; sørg over de afdøde højhellige biskopper; klag over den pavekylling og bispehvalp, ikke kirkens foresatte, men voldeligt og svigefuldt pånødte. Sørg over de bortflyvende ørne, sangsvaner, svaner og lærker; klag over den hidflyvende og pippende spurv og den atter og atter takkende gæsling blandt svaner; ikke en hyrde (pastor), men en bager og en mådelig og fremfarende bedrager, der tragter efter større ting, end han tager. Sørg over hyrderne for den hellige hjord, der gløder i det hellige arbejde. Klag over den lunkne engel blandt beboerne i Laodicea, som ikke er svensker, ikke dansker, ikke skåning, men sammensmeltet og blandet af disse tre og er vokset sammen til et kimærisk uhyre, en kerberos. Født under danskernes scepter og næret og opdraget under samme gik han, idet han ville løbe hornene af sig, over i Sveriges lejr; idet han snart og straks skiftede himmel, jordbund og hav, men ikke skiftede sind, søgte han tilbage til danskernes pol, ligesom en flagermus, der som en overløber flyver bort. fra sine. Denne prydet med laurbær, udstyret med privilegier, og opfostret med rundhåndethed, øget med underhold, begærede misundeligt de ydre lande. Idet han vendte tilbage, tilbad den ærværdige svenskernes scepter. Udpeget som dørvogter for professorstanden, næppe ordinarius. Derefter gjorde han for anden gang under krænkelse af sin ed forandring til et andet folk og betrådte under afsyngelse af en palinodi danskernes kyster efter at have forladt professorskabets grænsepunkt. Og denne (o, Gud, og alle godes tro) blev med støtte og fødselshjælp af smedehustruens, skomagerenkens vinlivmoder, kirkens dørvogterske, valgt til hyrde og domprovst ikke ved kongelig, ikke ved 76
Uxoris Viduæ Sutoriæ fabrilis Janitrice Ecclesiæ Virgineæ creatus est Pastor et Præpositus primarius, Jure Vocandi non Regiô, non Divinô, non Propheticô, non Apostolicô, non justô, sed Vinariô, sutoriô, illegitimô, illicitô et Diabolicô. Atqve heic, risum teneatis Amici, functus est officiô concionatoriô, non ut Concionator, sed ut Agyrta loqvax, Gesticulator, Garrulus et morio ridiculus, Etenim Verba facturus sacra profanus iste, non Vocem, sed cachinnum extollens, / garriens, ganniens, Jam strophiolum Vibrans, circum agens, Jam brachia expandens, pandiculans, Jam corpus Juvenile incurvans, reflectens, Jam caput retro agens et qvatiens, et nescio qvid non nugarum ebulliens, effutiens, evomens, et nescio qvid non monstri alens, ampullas et Verba projiciendo sesqvipedalia, atqve ex stercore et fimeto Anglicano conciones et dogmata eruens, furans, surripiens. De heic insertus est ordini Pontificio, futurus Pastorum summus, cum tamen sit Jmpostorum non minimus, sed mimus. Incedit insultus iste infulâ decorus atqve ornatus mitra, cum tamen rectius onustus esset et ornatus mitrâ, cum tamen rectius onustus esset et ornatus matulâ. Eheu! luge Ecclesia, seculô post Christum nonô, Papalem et Pontificiam sedem occupavit foemina JOHANNA, sed Jam nunc seculô post Christum decimo septimo, puer JOHANNES sedem Lutheri Pastoralem et Pontificiam adscendit, illam sacram spartam non ornaturus, sed contaminaturus et conspurcaturus, et perpolluturus.

Eheu! luge artium bonarum et Scientiarum Universitas; lamentare / facultatis Theologicæ Diaconum verius, qvam Decanum, qvippe qvi vult in Academia Vocari Theologiæ Decanus et Senior, cum tamen in ea nunqvam egit Professorem, neqvidem Philosophiæ ordinarium: At Junior qvi est, vel adolescentior, qvomodo esse, aut vocari possit Senior, non video. Lugete Ecclesiæ seminaria, et vel risu vel fletu vestrum excipite Visitatorem, cujus sapientia non 77
guddommelig, ikke ved profetisk, ikke ved apostolisk, ikke ved retfærdig, men ved vinens, skomagerens, uægte, ulovlige og djævelske kaldsret. Og denne, hold nu latteren tilbage, venner, beklædte et embede i folkeforsamlingen, ikke som folketaler, men som snakkesalig pengeindsamler, snakkelysten skuespiller og latterlig nar. Thi denne verdslige vil gøre hellige ord, han hæver ikke stemmen, men slår en skoggerlatter op, våsende, buldrende, nu udslyngende en strofestump, drejende sig omkring, nu udbredende armene, strækkende sig, nu bøjende sit ungdommelige legeme, bøjer det tilbage, lægger hovedet tilbage og ryster det og sprudler af jeg ved ikke hvilken sniksak, pjattende, udspyende og nærende jeg ved ikke hvilket uhyre ved at henkaste svulstig tale og alenlange ord, opgraver taler og dogmer af det engelske møg og den engelske mødding, rasende, stjælende. Derefter blev han indpodet i den biskoppelige stand, den fremtidige øverste blandt hyrder, skønt han dog ikke er den mindste bedrager, men en skuespiller. Denne fornærmelse skrider frem, smykket med mitra og prydet med bispehue, skønt han rettere skulle være belæsset og prydet med en natpotte. Ak, sørg, kirke, i det niende århundrede efter Kristus besatte en kvinde Johanna pavens og ærkebispens sæde, men nu i det syttende arhundrede efter Kristus bestiger drengen Johannes Luthers præste- og bispesæde, idet han ikke vil pryde, men smitte og besudle og vanære den hellige gave. Ak! Sørg alle gode kunster og videnskaber; klag over det teologiske fakultets diakon snarere end dekan; han vil jo nemlig kaldes teologiens dekan og senior i akademiet, skønt han dog aldrig optrådte som professor i det, ikke engang ordinarius i filosofien; men jeg ser ikke, hvorledes den, som er ung eller yngre, kan være eller kaldes senior. Sørg, I kirkens »planteskoler«, og mød den besøgende enten med Eders latter eller gråd, han, hvis visdom ikke engang består i skægget (den skægløse yngling, kruset af dun, har jo ikke et sådant), han lånte det muligvis af det gamle og bageste nedre skæg under hustruens skjulende klædning. Men det er hverken anbragt på brystet, hvor det ikke har sin plads, ej heller har han haft det, med mindre det bør findes på læberne, hvor visdommens fråde går over sine bredder, ikke en sand flod af massiv viden. I skal beundre Eders snakkelystne og pludrende 78
qvidem consistit in barba, (qvippe qvam non habet imberbis Juvenis lanugine crispatus) mutuatus fortè eam ex antica et postica inferiori barba sub veste latente Uxoria; sed nec sita est in pectore, ubi sedem non habet, nec habuit, nisi forte invenienda est in labiis, ubi spuma redundat sapientiæ, non verum solidæ sapientiæ flumen. Admiramini scholæ garrulum et loqvacem Vestrum Examinatorem, Nugatorem logicum, Parasitum Græculum, Jnfantem Vel Embryonem Ebræum, Gerronem et Blateronem Latinum, Vel Siculis gerris Varionem. Obstupescite Mystæ ad adventum sive leporis, sive Sciuri, sive / Erinacei Pontificalis, qvi Leoni successit superintendenti. Hic tamen sacros mysteriorum Dispensatores Vitiis et convitiis inficere, proscindere, obruere non abstinet, non Veretur, non erubescit. Accedit infantilis hic vel Thraso, Vel Stentor, stipatus turbâ et catervâ Ardelionum minorum, Parasitorum, Adulatorum et Assentatorum. Jncrepat et invehitur in Pastores, minitans [Pastoribus] flagellum. Jncrepat et invehitur in ætatis rudioris Formatores ceu eorundem terros, larva et terriculamentum. Jncrepat et invehitur in Diaconos et Vicarios furens ac frendens, eorundem crux et patibulum. Jncrepat et invehitur in Catechumenos agrestes fremens ac fervens, qvos non contentus est esse Catechumenos, existimans eos pares esse debere profectu Theologiæ Antistitibus, qvem ipse nunqvam egit. Estote attonitæ Ecclesiæ, adspicite mimum in medio choro exsultantem Verius, qvam; perorantem, gesticulantem potius, qvam concionantem, tripudiantem rectius, qvam evangelium prædicantem. Jntuemini Sycophantam, Videte Hypocritam, / ridete Pipionem annulô ornatum aureô ut Aulicum, ut Amasium, ut mollissimum Spectatorem formarum (in qvarum mactra et mulctra rodit, radit, rudit) non ut Pastorem, non ut Mystam, non ut Pontificem. Attendite attonitæ, circumgyrat [holosericum] capitegmen, oculos extollit, 79 eksaminator, en logisk skvadronør, en græculisk parasit, en lallende eller embryonisk hebræer, dagdriver og latinsk sludrebøtte, en lunefuld herre i siculiske (siciliske) bagateller. Bliv forstenet over den indviedes komme, hvad enten det er en hare eller et egern eller det biskoppelige pindsvin, som fulgte efter løven som biskop. Denne afholder sig ikke fra, tager ikke i betænkning, rødmer ikke ved at smitte, bagtale, overvælde de hellige forvaltere af mysterierne med krænkelser og skældsord. Hertil kommer den barnagtige Thraso eller Stentor, omgivet af en skare og hob af stundesløse unge mennesker, parasitter, spytslikkere og smigrere. Han larmer og skælder mod de unges opdragere som sammes rædsel, spøgelse og skræmmebillede. Han larmer og skælder rasende og tænderskærende mod diakoner og vikarer, sammes »kors« og »halsblok«. Han larmer og skælder brølende og hidsigt mod de landlige katekumener, idet han mener, at de skulle være ligestillede med teologiens foresatte i fremgang, hvilken han aldrig selv har givet sig af med. I skal være bestyrtede, kirker, se skuespilleren, der springer frem midt i koret snarere end fører talen til ende, snarere gebærder sig end taler til folket, snarere hopper end prædiker evangeliet. Tag rænkesmeden i øjesyn, se hykleren, le ad ham, der pipper, prydet med en guldring som en hofmand, som en forlovet, som den mest blødagtige kender af former (blandt hvilke han gnaver, skraber, skriger på dejtrug og mælkespande), ikke som præst, ikke som indviet, ikke som biskop. Afvent, bestyrtede, han drejer den helsilkes hovedbeklædning rundt, spiler øjnene op, bjæifer med stemmen, truer med sit minespil og vil anses for barsk, skønt han dog er kvindagtig. Sørg over og begræd skolens fornærmende visitator, som er en røst og derudover intet. Han mener, at han når sejren er vundet, har slået 100 kættere på flugt, hvor han, idet han viser sin myndighed, i den litterære skole hæver den ene alumne over den anden. Denne erklærer, at han har besejret 600 arianere og anabaptister, hvor han har forfulgt en

og anden kollega med trusler. Denne mener, at han har fordrevet og tilintetgjort 1000 munke, kalvinister, kvækere, hvor han bidende har dadlet een underordnet. Denne tror, at han har udryddet alle Weigelianere og nestorianere, hvor han har dadlet en og anden leder af skolen skønt han dog aldrig har forvaltet lovpriste embeder.
80

Vocem elatrat, Vultu minatur, et Vult torvus haberi, cum tamen sit foemineus. Plangite, plorate Scholæ insultantem Visitatorem, qvi vox est, et præterea nihil. Hic centum putat se partâ Victoriâ fugasse Hæreticos, ubi in ludo literario alterum super alterum monstraturus auctoritatem evexerit alumnum. Hic auctumat se sexcentos debellasse Arianos et Anabaptistas, ubi unum et alterum minis insectatus fuerit Collegam. Hic mille opinatur se deturbasse et prostravisse Monachos, Calvinianos, Qvaceros, ubi unum mordicus culpaverit Substitutum. Hic omnes credit se extirpasse Veigelianos et Nestorios, ubi unum vel alterum reprehenderit / ludi Moderatorem, cum tamen ipse nunqvam administraverit officia laudata. Lugete Ecclesiæ Commentatorem (qvid dico Convitiatorem et Compilatorem) textuum litaneuticorum Verius nugantem, qvàm commentantem, Verius garrientem qvam evangelizantem, contendentem Dama viginti qvinqve ampullis depingentem manus Davidis flavus tinnientibus campanis, fumantibus caminis, et saltantibus pueris risum potius movet, qvam poenitentiam excitat nobis omnibus poenitendus. Lamentamini ludi, officinæ bonarum artium vestrum Reformatorem, qvi ceu novus Rex novas conatur effingere et obtrudere leges ex cerebro Juvenili erutas, pinsas et pistas: Sed Vetera extollimus recentium incuriosi. Eheu! lugete Ecclesiæ, lamentare / Universitas! Plorate ludi! Dolete boni, et moestos mecum et cum Ecclesia decantate elegos, cujus hinc descriptam Videtis elegiam.
81

Sørg over kirkens kommentator (hvad siger jeg! skændegæst og kompilator) af tekster til gudstjenesten, der snarere laver narrestreger end fortolker, snarere snakker end forkynder, kappes med hjorten, afmaler med femogtyve bombastiske ord Davids hænder, gul vækker han under ringende klokker, rygende ovne og springende drenge snarere latter end bod, han er forkastelig for os alle. Klag, skoler, over reformatoren af værkstedet for Eders gode kunster, der ligesom en ny konge søger at opfinde og pånøde nye love, fremdraget, stødt og knust af den ungdommelige hjerne. Men vi, der står ligegyldige over for det ny, priser det gamle. Ak, sørg kirker, klag, universitetet, græd, skoler. Sørg, gode, og afsyng med mig og med kirken sørgelige klagesange, og hans klagesang, som I ser nedskrevet her.

82

MAY ER VELKOMMEN

JA! J Fandens Maade!
Underlig og Sælsom May-Sommer i By indreeden ved Juule-Tiider
aff
May-Græfven Mons: Cuculuris
og
May-Jnden Madame KEINE-TUGEND
Høytideligen Holdet ved Lundebeck: Kortelig befatted aff
Deris Tiænistfærdigste Den Hyrde Corydon, [under den *Melodie*:
Phyllis sad udj en skoite etc.].

1.

Kommer Engle-Yndig Piger,
Og anhører huad Jeg siger
Om Eet Sommer-Gilde Ny,

Som er skeed i [Vinter] Tide
Da det flux ad Juull monn' lide
Udi Kuldens Haarde Kny.

2.

Kommer! Vi vill' gaae till Gilde,
Og besee de Roosser milde,
Som *May-Jndens* Krantze bær:
Vi vill skue de May-quiste,
Som bedaared' er med Liste,
[Een] for Alle falmed er.

3.

*Trænde May-Træ*r udaff Rode,
Har udspiiret [*May*-Greens] Pode,
Som i *Mayens* Haffve groer,
De er Wigtig udaff Stamme,
Kand af Byrd og Herkomst bramme,
Fører Prunck og Prahlen Stor.

83

4.

En till *Nonne* først er bleven,
Og blandt Qvinde-Tall indskreven
Thi Hun fick Een *Luthersch* Munck,
Hun boer nu i *Muncke-Gaare*,
Lod Sig ey aff Kram-Svend daare,
Fører derfor Priis og Prunck!

5.

Dernest *Studen* kieck, ey Gildet
Udi Sindet bleffv indbildet
At affplocke Sig en Quist
Thi Hand havde Guld og Penge,
Blev og ey opholdet Længe
Men [erlanged] *Brudden* vist.

6.

Endelig komm her En *Tolder*,
Som Sig og till gildet holder,
Hand bekomm og Een *Maygreen*
Hun var Rag og Ranck i Midde,
Lod Sig vrie som Een widde
Mellem Unge Beylers Been.

7.

Hand *May-Sommer* og vil riide
Midt om *Juule-Vinter*-Tiide
Bandt Hand Sig till *Mayens* krantz,
Krantzen Har En Anden *prøvet*,
Og med Elskovs May sig øvet
Ved Een Sommer kierlig Dantz.

84

8.

Der Mand nu skuld holde Gilde,
Og *May-Sommer* riide vilde
Icke Mange De indbød:
Svogerne Sig her lod finde,
For *Den Brud, Som dog var Qvinde*,
Det *May-Græven* høytt fortrød.

9.

May-Træet lod [sin klocke] ringe,
Som, naar Mand skall gaae til Tinge,
Og gaffv Giesterne Et Tegn,
Som ved Salten Bæck monn' bygge
At De vilde komme trygge,
Som var buddet i den Egn.

10.

Der De over Maaltid sade,
Alle vare Froe og Glade,
Uden *Bruden*, fordum *Møe*,
Barnet under Bryst og Belte
Monne Sig saa sagte vældte,
Thi monn' *Bruden* hartad døe.

11.

Mulig Tolderen Den Kiiste
Havde vell forsøgt og viste
Huad der laae i *Brude*-Skriin,
Told kandskee Hand havde fanget
Og *Consumption* erlanget
Udaff Senge-Tolder Sin.

85

12.

Mueligt Andre havde Fællig,
Omskiøndt *Bruden* siuntes *Hellig*
Med *Ham* udi *Mayens* Beed,
Kandskee her var indlagd Vahre
Aff Kram-Svenden uden fahre,
Det giør *Tolderen* fortræd.

13.

Muelig *Badskeren* har sættet
Een *Clyster*, og hende lættet,
Ja opløfftet Drøvelen:
Mueligt *Tærskeren* med Pleyel
Havde icke [slaget] Feyell
Paa *Den Quist og Maye-green*.

14.

Gildet monn' ad Enden Lacke,
[Skaffer skulle og aftakke]
Da [begyntis] Her Et Spill,
Tolderen monn' Bruden sparcke,

Hand monn' knæbre, knurre, knarcke,
Bruden Hand ey Have vill.

15.

Her blev klammer udi Stue,
Bruden var ey Møe, men Frue,
Lefflede vell med sin Food
Under Bordet med *Monsieurer*,
Men, der *Tolderen* Sligt hører,
Blev *Hand* Hitzig i Sit Blood.

86

16.

Bruden Hand *publique* skiælder
Og som paa en Hore smælder,
Der bleffv klammer i det kort!
Alle op fra Bordet stode,
Tolderen Hand ilde gloode,
Stødte *Bruden* fra Sig bort!

17.

Frem komm *May*-[*Træ*] Graa og gammel,
Var om Brystet klemt og vammell,
Sagde, *Du skal vist gaae Glipp*:
Thi *Min Daatter* skalt *Du* miste,
For *Du* skiældet hår *de Quiste*,
Som ey haffver Ont aff Pipp!

18.

Ængsted bliver de *May* Quiste,
Som aff Sorgen fast monn' briste,
For Det Haanheds Skælde-Maal
Glæde-Lavget vorder spildet
Hos En Huer, Som var till Gildet,
Alt for det Skandeerlig Skraal.

19.

Fugle-Kongen lader ilde
For den Klick, som i det Gilde
Settes paa Den *Maye*-Quist.
Moster udi *Muuse-Fælden*
Taaler icke Saadan Skiælden
Eller Saadan Sviig og List.

87

20.

Sligt mishaager *Fruens Bager*,
Og den Knaes Ham ey behager,
Att vor *May* har faaed En Struud,
Hun kun Æder kneppe-kager,
Og Sprutt-Backelser behager,
Den *afpiget Pige-Bruud*.

21.

Spurren udi Buure vrisser,
Som en koo om Sommer bisser
Og en Soe paa Øret giort:
[Dend] seer ilde ad sin Svoger
Som en Krage iblant *Moger*,
Dog Hand agter det ey Stort.

22.

Muncken tager till sin Kappe,
Sin *May-Jnde* monn' Hand snappe,
Og med *Hende* reysser weck.
Studen monne stange, brumle,
Ja Hand monne fnyse, skumle,
Over Den Vanæres [dræk].

23.

Grønnen Eeg i Byen stander,
Som De lærde Poder vander,
Fick et Par den samme tiid
For Hand styrede til Rætte,
Det var Mellem-Penge slætte
Aff *Brudgommens* Næve Hvid.

88

24.

Ey! Seer! Huor *den Quist monn' falme*,
Hun er En forvisnet Palme,
Som var før En *Rosen krandtz*
Saa gaaer det med stolten [*Pige*],
Som sig gierne lader svige
Udaff *Courtisaners* Fands.

25.

Der gaar Jld i Spotters Vegge,
Naar Foragt sig monn' indlegge
Udi Stoltheds Bryst og Barm.
Haandhed falder paa den Jsse,
Og geraade skall till visse
Dig og Dine till stor Harm.

89

DEND ALAMODISKE EPAPHRODITUS

eller
D: Hans Eli-Søns
Sølfskrammerede *Famulus*
Monsr Martinus a Petizando
Afskildret med sine
egne Farver og igiennemseet med fliid, det meeste
mueligt var.

Qvid Domini faciant, audent cum talia Fures? Naar ieg igiennemlæser *Machiavellum de Principe* eller *Belleri Politicum sceleratum*, som har oplærdt Verdens børn, der dog af Naturen er alt for kloge til ondt, udj alle Skielmstycker, da undrer mig icke saa høylig at der har været nogle *Belials* børn, som har imitered det, de har lærdt Dem; Men naar ieg igiennemlæser vor Herres ypperste hyrdes forbandelser over *Pharisæerne* og dem, som røvede det hellige, tilligemed *Pauli* beskrivelse paa een Guds Husholderes huusfolck, da undrer Jeg over alle maade, at her iblandt de Christne Folck tør findes saa aabenbarligen Strudshaner og opsnappere i sligt et huus, som skulde være et *Typus* og *Exemplar*, hvorefter alle skulde rætte deris huuse; Jeg vilde gaa hans skam forbi og skiule dend; men effterdj hand viisser dend / frem for alle, da kand ingen fortæncke mig billigen, om jeg hielper ham at løfte bommen op, og aabenbare de *Niniviters* blussel, her sees

icke længer dend adstadige *Studenter* dragt, dend ærbar Sl. Erckebiscoppens og andre fremfarne *Superintendenters* Tiener, de skulde icke selv kunde troe deris Egne øyne, om det er biskoppen, som reyser forbie, uden de seer Morten Abes *Liverie*: Dog forlad ham det, det er paa hans Herres *respect*, og at Mand dissbedre kand kiende dem begge, da er nu faaret og kappen alt bortslengt, og Ulfven og dens klinge alt paataget, at vi skal icke længer indbilde os, at vi besøges af en *Paulo* og *Epaphrodito*, men af een *Leone* og *Ferelio*; Det staar jo een *Eli* tiener an at tage 90 Forcken med sig paa det, om de negter Herren det Raa Oxekiød, hand kand da tage dem det af med magt. Naar *Paulus* og *Lucas* tage afskeed fra deris Nyeplantede Meenighed, da skeer det med bøn og grædende taare, men her skal, (om mand icke vil ubarmhiertig medhandles og ofverfusses, naar krigsstyr og forstræckning skal sættes) *Hans* og *Morten* mades, og hand skal *Lippe* til dend gode viin, indtil Dagen skin igien paa Himmelen, og maa endda Verten glæde sig, at *Morten* til *valet* ey render ham i pølen med sin hest eller setter ham ild paa gaarden med sine Pistoler: i slig *occasion* forsømmes ingen *profit*; Denne kand *discurrere* og dricke effter *Compagniets* behag, dend anden kand spille verkering og Lanter, og dricke indtil øynene bæver i hovedet. *O! Tempora! o! Mores!* De som eye skove maa love træer og ved / til [skuden]; thi hans Skude, som aldrig var bestilt, forgick 3 gange ved *Wordingborg*: De Arme *Levitiske Majorer* og *Officerer* maa give bysse og gevæhr til denne nye bagede *Anti Christ*. Andre maa miste hundene, det end *Morten* skulde stiæle dem og føre dem i *Caleschen*: Præsterne maa miste deris beste bøger, som dog ere langt fra det Almindelige *Bibliotec*, saa og deris beste plovstude, for hvilcke de skal faa betaling *ad Calendas Græcas*. Fornemmes, at verten er af deris eget *Elemente*, da slaar de *Giæcken* løs *Saliarem in modum*, siunger i steden for Jesu Søde hukommelse *Doc Doc Martinum etc. von Klus Madam Elisabeth et Hanschen von Bræmen etc*: her leves med faa ord at sige *studentikos non superintendentikos*: Men er Værten icke af slig *homeur* da seer dend unge *Doctor* saa *graviteusk*, som Kircheværgeren til *Stradsburg*, hand puster og slaar om sig som een ung Løve rumpe, hand legger an med staven, som hand vilde give feuer. *nihil humile, nihil placidum, imo nihil Christiano simile apparet*, da skal huuset *reguleres*, da skal alle staaende læse til bords, *Crucifixet* henger icke ret i stuen, Præsten gaar icke skickelig nock i klæder: Herren slaa dig du kalckede Veg! Da kommer *Morten* og hvisker til qvinden i huusset: Min Herre er vreed, 91 see til at hand kand stilles tilfreds; Eders børn nyder det icke got ad paa *Academiet: Præsens hic est lucrum et præsens remedium enumeratæ pecuniæ*. Kand ellers slutte med det gamle Juule-Vers: *Her er kommet* saa underlig et diur udi min *Herris have etc*.

Materia relinqvitur Doctioribus.
92

LYCHENS UBESTANDIGHEDS SPEYL

Ophengt paa fuglenes Herredage, daa
den forhadede og forhaanede
GRIB
formedelst beschyldet *correspondentze* med
STRUDSEN OC PAAFUGLEN
Efftersettes, beschyldes, antastes, fengsles oc
til døde dømmes,
Af effterfølgende Fugle-dommere,
Pelicanen, Rørdrummen, Rafnen, Tranen,
Storchen, Uhrhanen, Glinten, Musviten,
Allichen, Kragen, Skaden, Bogfinchen, Solsorten, Viben,
Vactelen, Dych-Anden, Aftenbachen, Strandmogen,
Falchen, Jisfuglen, Svalen, Høgen, Giøgen, oc
[dend] gamle *Gaas*.
Stilles paa platzen at afhugges af
Uglen
derfor væmodig begrædes af
Lerchen, Stillitzen, Swanen, Heyren, Stæren,
Agerhønerne, Droselen oc *Turtelduen*.
Dog trøstes, husvales, Jaa glædes
af
NACTERGALEN OC DUEN
Men faaer strax nogen naade igien af

den himmelsvingende oc Høy-milde
PARADIS-ØRN,
Alt saa *protocolleret* af fuglenes *Notario*
JRITSKEN,
Musicant J fugle *Capellet*,
Siunges under den *melancholische melodie*,
Jeg veed saa rig en Ridder,
En hertugs datter etc. 93

1.

Jeg gich mig udi schofven,
At høre fugle-sang,
Der var en *Grib* J hofven,
Som hafde ypperst rang,
Thi *Ørnen* ham ophøyet,
Hand snæret blef paa fugle-fang
Oc udi buur indføyet.

2.

Saa klog en fugl J lunden
Var ey J fugle-floch,
Ham viisdom var J munden
Oc udi brystet noch,
De fugle hand ey acted,
De legte med ham schach og troch
Oc hannem efftertracted.

3.

Fra første ungdoms tide
Den *Grib* sig arted vel,
Hand vilde viisdom vide,
den lærde hand med schiel,
Ald kloghed hand sig sanchet
Hand sad paa scholebench og fiel,
Oc blant discipler vanchet.

4.

Dernest blant fugle sorte
Blef schrefven ind hans nafn,
Jgiennem viisdoms porte
Hand vandred J den hafn,
Oc hafde neppe lige
Hand reyste strax fra føde-stafn,
Som alle veed at sige.

5.

Mirachel udi norden
Hand holtes hvor hand kom,
Som liun-ild oc som torden,
Hans rycte det foer om,
En Phoenix hand daa heedte,
Hans lige-mand var ey til Rom,
Ald kloghed hand udleedte.

6.

Hand vidste alle tunger,
Oc taled alle sprog,
Hans priis hver land udsiunger,
Hvor *Griben* viis fremdrog,
De lærde ham ey glemmer
Men til [er] pen oc blech oc bog,
De ham i sindet giemmer.

7.

Hans klogheds priis oc ære
Er *contrafeyet* af,
Oc schall hukommet være
Jblant de lærdes laf,
Men mest J *Politia*
var hand berømmelig oc braf,
Samt J *Philologia*.

8.

Der hand til føde-lande
var kommen hjem igien,
Til *Ørnen* lod hand stande
Oc blef hans beste ven,
Først vocted hand hans bøger,
Hand brugte snildelig sin pen,
Oc *Ørnens* gunst sig søger.

9.

Dernest hans *Cabinette*
Blef *Griben* oc betroed,
de andre fugle dette
Skar dybt i hierte-roed,
At *Ørnen Griben* æret,
Had afvind tæred dieris blod,
At lychen var forkæret.

10.

De spraglet lychens fugle
Sig væned for den Grif,
De hyled som en ugle
J dieris gandsche lif,
At *Ørnen* ham saa prydet,
de ynschte; Herre Gud du gif,
Hans blod det var udgydet.

11.

Ney lychen hannem yndte
Oc slet forgyldet ham,
At *Ørnen* mon ham pynte
Med lychens ære-kram,
Med guld oc dyr-bar smyche,
Usigelig var hans brasch og bram
Høyt stiget var hans lyche.

12.

J *Ørnens* lunde grønne
var *Griben* høyest act,
Blant andre fugle schiønne
Hand hafde [største] mact,
Hver fugl for hannem knælet
de hafde svig J hiertet lagt,
dermed de lenge dvælet.

13.

Til ærens høye himmel
var *Griben* fløyen op,
Guld, priis, J floch oc vrimmel
J tusind tal oc trop,
den gylden Grib sig samlet,
Men lychen dreyes som en top,
derfor har *Griben* famlet.

14.

Først *Pelicanen* fremmed
Til *Griben* fich et nag,
At hand kund faae ham temmed,
Spant hand oppaa en sag
At styrte ham J vaade
Oc giøre ham til lychens vrag
At miste *Ørnens* naade.

15.

Thi *Griben* vild ey vige
For *Pelicanen* strunch
Hand vilde iche stige
Udaf sin pract og prunch,
det *Rafnen* oc fortryder,
de begge gaf paa hannem funch,
Sin vrede de udgyder.

16.

De sprang oc udi buret
Til *Ørnen*, som hand sad,
En trech J hiertet luret,
de fugle kom J rad.
Paa *Griben* alle klaged,
de gaf ham an af nid oc had,
Sligt *Ørnen* dog mishaget.

97

17.

De gaf ham an for laster
Mod høyest Øfrighed,
Hans naade de forkaster,
Thi *Ørnen* blef ham vred,
de Herre-verch angifver,
der J sig *Griben* schyldig veed,
En fangen fugl hand bliiver.

18.

Crimen perduellionis
Oc schyld mod *Mayestet*,
Crimen concussionis
Med *Simonie* er scheet,
dernest et *peculatus*
Thi blifver *Griben* flux henleet
ved dieris *ratio Status*.

19.

Hielp Herre Gud nu *Griben*,
Som svig besnæret er,
der til hialp ocsaa *Viben*,
At hand fich slig uferd,
Her sanches alle fugle
Hans haarde schebne var dem kier,
de udschiød piil oc kugle.

20.

De raabte strax kaarsfeste,
Oc alle effterschiød,
Paa helde-vognen, mest de
Som hafde niudet brød
ved *Gribens* hielp oc ynde
de efftertørsted dog hans død,
Som hitzig Jeger-mynde.

21.

O lychens snuble-klodde,
O verdens slibrig grund!
Lychsalighedens odde
Staaer ey [som] berg oc lund,
Men hadstelig nedfeldes,
Der *Ørnens* øye tog et blund,
Maae *Griben* ofverveldes.

22.

Lindormen fordum spaade
Om *Gribens* hastig fald,
Voct dig du *Grib* fra vaade,
du est paa lychens hald,
vil du J dem dig speyle,
Som styrtet er af lychens pald,
Skal lychen dig ey feyle.

23.

Den stachels *Grib* ey tencte,
At lychen kiæres om,
Ulychen ofverhengte,
der *Pelicanen* kom,
daa mange fugle-nebbe
Beringet *Griben* runden om,
Som hadstig flod oc ebbe.

24.

Hvad har den *Grib* beganget?
Hvad er hans faut oc feyl?
Ham fugle-neb har stanget,
Hand sidder under teyl,
Forinden muur oc volde,
Alt saa ophitzer lychen seyl.
Oc spiller sine bolde.

99

25.

Hvor mangen nat hand vaagen
For riget hafver hafft,
det acted ey *Strandmaagen*,
Hun spyer dog ud sin safft,
der *Griben arresteris*,
Gunst, gotz oc guld hand hafver tabt,
det for ham *seqvestreris*.

26.

Hand mister de guldfeyre
Som hand af *Ørnen* fich,
det ynchet *Svan* oc *Heyre*,
Hun fant et hierte-Pich,
[Med] hendes unger fire,
de græd for lychens selsom schich,
See Gud af himmel-spire.

27.

Den *Grib* er ey saa schyldig,
Som de ham raaber an,
dog holdes hand ugyldig.
Frem for den *Pelican*,
Som hannem effterstreber,
Saa er de loche-fugle van,
den *Grib* de gierne dreber.

28.

Hand hafver schaffet lyche
ved klogen haand oc pen,
Alt effter *Ørnens* tyche,
Hans fiende viget hen,
Jerngraadig *Struds* det klager,
Samt oc *Paafuglen Strudsens* ven,
Hans hierne-safft de smager.

100

29.

Det vranglig de udlegger
Med fienden *conferentz*,
de *Ørnen* mod ham ægger,
For slig *correspondentz*,
Forræderen, de siger
Udi afsagde doms *sententz*,
At hand sin Herre sviger.

30.

De siger, hand tog gafver
For mangt et helligt buur,
Som Herren stifftet hafver
Her under himlens schuur,
Saa har oc andre taget
Om hvilche lychen dog sin muur
Oc sterchen leyer har slaget.

31.

Kund det nu vorde bedre
For mangen fattig klerch,
Gud schulle *Ørnen* hedre,
Oc signe ald hans verch,
Jeg frycter det vil verre
Her efftergaae: thi guldet sterch
vil stedse vorde Herre.

32.

Gud *Ørnen* høyt velsigne
Med seyer, lyche, fred,
Hand monne *Jesum* ligne
Oc træder J Guds fied,
J Guds fryct, ret oc ære,
Gud plante ham i lychens bied,
Oc self hans væcter være.

101

33.

Hand vil at fugle sorte,
Skal niude buur oc brød,
Om penge end mon schorte,
Har du ey guldet rød,
du schal dog faa en hytte
At siung udi indtil din død,
Tach *Ørnen* for det bytte.

34.

Jeg frycter gammel vane
dog bidder gierne best,
Tred chun paa lychens bane,
der stormer samme blest,
Det er J kiødet baaren,
Hos guld oc sølf at være giest,
Oc ey J kleder schaaren.

35.

Den fattig *Grib* forliser
Ald samlet sølf oc guld,
daa *Ørnen* dem udviiser,
(Hand meen de er ham huld)
At hente op det bytte,
den reede var af penge fuld,
Som *Ørnen* kom til nytte.

36.

Daa *Thor* hand mild mon blinche
Oppaa den elfte dag,
Trêen hand udi den pinche,
de fugle til behag,
de føer ham paa en schøyte,
det gaf hans hierte klem oc nag
At lychen saa schull' føyte.

37.

Til maaneden den fierde
Sad *Griben* J det buur,
Forinden muuret gierde
Omsat med vold oc muur,
Paa lychen hand daa grundet
Som hafde siunget sit B dur,
Oc mildheds ansict blundet.

38.

Dernest mon *Griben* stefnes,
For stifftet fugle ræt,
Ey blech ey pen ham lefnes,
For hand i buur var sæt,
Ald verden ham undviger,
de meen at Gud har ham forgiet,
For lychen ham saa sviger.

39.

Saa dømmes hand til døde
Fra ære, gotz oc lif,
For *Uglen* maae hand møde,
For sverdet blanch og stif,
Sit vaaben saae hand brydes,
Hand suchet: Herre Gud du gif,
Min Siæl J dig maae frydes.

40.

En *Nactergal*, en *Due*
Ham trøster af guds ord,
For døden du ey grue,
Forlad chun denne Jord,
din siæl til Himlen svinge,
Hvor Gud oc *Jesus* naadig boer,
Fryct daa ey dødens klinge.

103

41.

J *Ørnens* huus den *Sparre*
Laae død ret som en steen,
det schar J hiert' oc marfve
Paa *Turtelduen* reen,
de *Aggerhøner* trende
Fant i sit hierte siæle-meen
Til døden de sig vende.

42.

Den ædle fugl mon buche
Sig ned paa kledet blød,
Til himlen mon hand suche
For slig forsmedlig død,
Hand krefvet Gud til vinde,
Mod de uvenners hadsche stød,
Guds vrede de mon finde.

43.

See under himlen aaben
Her sidder ned den helt,
Mens *Ørnens* naade-raaben
vil ham [ey] hafve felt,
Her raabis, naade, naade,
Oc under *Ørnens* naade telt
Fich hand sit lif til baade.

44.

En *nactergal* en *Due*,
den død udfriet fugl
Opreyser; hver mon grue
At hand undgich den kugl,
Af dødens mørche schichet
Saa er den klaffer hornet-ugl
J egen snare strichet.

45.

Ach! vil i eder Speyle,
J som her staaer om kring,
Jêr kand oc lychen feyle
Omschiønt hun gaaer i spring,
Hun snarlig kand bortflytte
Lychsalighedsens ære-sving
Staaer ey paa marmor stytte.

46.

Om lychen [Jer] ophitzer
ved ærens blæst oc bør,
daa lychen snart omtritzer
Sin hiul, [Saa nu, Som før],
J *Ørnens* fugle smuche
Er sat oppaa saa svagt et rør,
Som hadstig kand nedbuche.

47.

Târ iche guld oc gafve
For hellig kirche-kald,
Sligt vil Gud iche hafve,
det er ham til misfald,
Forfremmer geislig *orden*,
Saa staaer J fast paa lychens hald,
Jmod ulychens torden.

48.

Lår eder ey bedaare
Af verdens falsche guld,
Som monne siden saare
Naar J meen, hun er huld,
Tår iche stiche penge
Som er chun en forvisnet muld,
Oc kand ey vare lenge.

49.

J trøsterige himle
den *Grib* husvale schal,
Ald naadens dug den vrimle
Foruden maal oc tal
Udi hans engstet hierte,
Hand lengis op i himlens sal,
Fra fengsels haarde smerte.

50.

Høymilde *Ørn* oc Herre
du hafve tusind tach,
dig schal slet intet snerre
Af falsche fugle pach,
dig himlene bevare,
Trotz fiendens vaaben, ord oc snach,
Trotz modgangs feyl oc snare.

51.

Lad ey din Naade fare
Mod *Griben* nu half død,
Guds Engle dig bevare
Fra vaade, fald oc nød,
Jeg *Iritsken* saa sucher:
Gud *Ørnen* frie fra storm og stød,
Til himlen ham indlucher.